

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 11. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: fredag den 27. november 2015
Tidspunkt: kl. 9.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Mette Gjerskov (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Peter Kofod Poulsen (DF), Erling Bonnesen (V), Jan E. Jørgensen (V), Morten Løkkegaard (V), Christina Egelund (LA), Karin Gaardsted (S), Søren Søndergaard (EL), Rasmus Nordqvist (ALT) og Holger K. Nielsen (SF).

Desuden deltog: justitsminister Søren Pind, miljø- og fødevareminister Eva Kjer Hansen, erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen, uddannelses- og forskningsminister Esben Lunde Larsen, udlændinge-, integrations- og boligminister Inger Støjberg, social- og indenrigsminister Karen Ellemann-Jensen og finansminister Claus Hjort Frederiksen.

Punkt 1. Åbent samråd med justitsministeren om den europæiske arrestordre

EUU alm. del (15) – samrådsspørgsmål B
EUU alm. del (15) – bilag 123 (henvendelse af 24/11-15 fra Tænketanken Europa)
EUU alm. del (15) – bilag 119 (internt) (faktaark om den europæiske arrestordre)

Samrådsspørgsmål B:

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

"Hvad er de generelle erfaringer på europæisk plan med den europæiske arrestordre, og ønsker regeringen i fremtiden – og efter et eventuelt ja ved folkeafstemningen den 3. december 2015 - at tilvælge den europæiske arrestordre, når arrestordren på et tidspunkt overgår til overnationalt samarbejde? Spørgsmålet stilles i forlængelse af L 29 – svar på spørgsmål 105, 118 og 125."

Søren Søndergaard begrundede samrådet med, at han havde stillet tre skriftlige spørgsmål til ministeren om den europæiske arrestordre uden at få svar. Der var flere grunde til, at samrådsspørgsmålet var interessant. Op til afstemningen havde man diskuteret teoretiske scenarier, men arrestordren eksisterede jo allerede, og man havde gjort sig nogle erfaringer med gensidig anerkendelse. Det var interessant at se på positive og negative erfaringer, og det forekom ham ikke at være irrelevant for den forestående afstemning. Det var interessant at høre aftalepartierne holdning, for den sagde noget om, hvad befolkningen kunne forvente, at Danmark tilvælger hen ad vejen. Der var talt meget om de 22 retsakter - 10 af dem var blevet fravalgt, 3 ville man se mere positivt på, en anden knap så positivt etc. Men der var jo mange flere retsakter. En af dem, der ville komme, var den europæiske arrestordre, så han ville gerne høre noget om regeringens erfaringer med den.

Justitsministeren: Samrådet i dag handler om rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, som Danmark deltager i. Der spørges dels til erfaringerne med arrestordren, dels til, om regeringen vil tilvælge arrestordren engang i fremtiden, hvis danskerne stemmer ja til at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning den 3. december.

Lad mig starte med at understrege, at danske statsborgere, der begår kriminalitet i et andet land, risikerer at blive dømt af det pågældende lands domstole. Det er der ikke noget nyt i. På samme måde kan udlændinge blive dømt af danske domstole, hvis de begår kriminalitet i Danmark - heldigvis. Den eneste måde at undgå at blive dømt af domstole i andre EU-lande er ved at lade være med at begå noget kriminelt. Så såre simpelt er det.

Den europæiske arrestordre er et vigtigt redskab for de retshåndhævende myndigheder i kampen mod kriminalitet – ikke mindst den grænseoverskridende kriminalitet. Det er ikke bare vurderingen hos myndighederne herhjemme. Det er også den holdning, man møder hos de øvrige EU-lande, når arrestordren eksempelvis drøftes på de møder for nationale eksperter og praktikere, som jævnligt afholdes af Kommissionen.

Arrestordren har eksisteret siden 2004. Den sikrer, at der mellem EU-landene hurtigt og effektivt kan ske udlevering af personer, som er eftersøgt, enten fordi de skal retsforfølges for en forbrydelse, eller fordi de skal afsone en idømt fængselsstraf.

I en rapport fra Kommissionen fra 2011 fremgår det eksempelvis, at arrestordren har bragt den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i udleveringssager mellem EU-landene ned på under 50 dage, hvor den før arrestordren var på op imod 1 år.

Jeg kan også oplyse, at de danske myndigheders erfaringer med den europæiske arrestordre generelt er gode, og at Danmark hvert år gør brug af den i et betydeligt antal sager. Justitsministeriet har således de seneste år (fra 2011 til 2014) udstedt i størrelsesordenen 100-160 europæiske arrestordre om året efter anmodning fra politiet og anklagemyndigheden. Størstedelen af de udstedte arrestordre har resulteret i, at de eftersøgte personer er blevet udleveret til Danmark.

Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre er ikke omfattet af retsforbeholdet. Det skyldes, at rammeafgørelsen er vedtaget i 2002 og altså inden Lissabontraktatens ikrafttræden i 2009, der gjorde det politi- og strafferetlige samarbejde overstatsligt. Derfor deltager Danmark i dag fuldt ud i arrestordren.

Danmarks deltagelse i den europæiske arrestordre fremover bliver derfor heller ikke umiddelbart berørt af folkeafstemningen den 3. december. Uanset om det bliver et ja eller et nej, fortsætter Danmark i arrestordren. Spørgsmålet om Danmarks deltagelse i arrestordren bliver først relevant, hvis der på et senere tidspunkt måtte blive fremsat et forslag om at ændre den eksisterende rammeafgørelse, så samarbejdet bliver overstatsligt. Der er ikke aktuelt fremsat et sådant forslag, men hvis et sådant forslag fremsættes, og hvis retsforbeholdet på det tidspunkt ikke er omdannet til en tilvalgsordning, står Danmark til at

måtte forlade samarbejdet. Der vil altså ske det samme, som der i øjeblikket er ved at ske med Danmarks deltagelse i Europol. Hvis retsforbeholdet derimod er blevet omdannet til en tilvalgsordning, vil Danmark til den tid have mulighed for at tilvælge den nye retsakt om arrestordren. Det vil være et anliggende for Folketinget, når det sker.

Som sagt er der ikke fremsat et forslag om at ændre rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre. Derfor har regeringen heller ikke taget stilling til, om Danmark skal deltage i en sådan fremtidig retsakt, hvis vi får en tilvalgsordning. Det vil jo afhænge af, hvordan det pågældende forslag ser ud, og om det vil være til gavn for Danmark at deltage. Jeg vil gerne understrege, at arrestordren er et afgørende redskab for de retshåndhævende myndigheder i kampen mod kriminalitet.

I øvrigt ville det ikke kun være op til regeringen at beslutte. Som i alle andre EU-sager skulle regeringen fremlægge sagen i Folketingets Europaudvalg, hvor Folketingets partier skal tage stilling til, om den pågældende retsakt skal tilvælges eller ej.

Søren Søndergaard sagde, at han til at starte med troede, at ministeren havde fået det forkerte talepapir med, for han havde ævlet om, at man bare skulle lade være med at begå kriminalitet, så blev man ikke udleveret. Søren Søndergaard påpegede, at arrestordren primært handlede om udlevering af mistænkte - ikke om udlevering af fanger. Kunne de ikke være enige om det?

Justitsministeren svarede, at han og Søren Søndergaard da godt kunne lægge ud med at kalde hinandens oplæg for noget sludder. Han måtte dog irrettesætte ham i, at arrestordren også handler om personer, der skal til Danmark for at afsone en dom. Der var altså ikke kun tale om mistænkte.

Søren Søndergaard gentog, at arrestordren også handlede om mistænkte personer. Når spørgsmålet gik på erfaringerne med arrestordren, så var det da fantastisk, at ministeren bare sagde, at folk kunne lade være med at begå kriminalitet. Tænketanken Europa, som man jo ellers ikke kunne beskyldes for at være meget EU-kritisk, havde lavet et notat, hvori de skrev, at dele af kritikken af arrestordren var begrundet, og at der var rum for forbedring, når reglerne skulle laves om. Var ministeren enig i det?

Justitsministeren mente, at tog man enhver form for lovgivning i Danmark, ville Enhedslisten altid sige, at den da kunne være udmærket, men at der var plads til forbedring. Det gav ikke mening. Det var vel hele Folketingets raison d'être, at man konstant prøver at forbedre lovgivningen. Selvfølgelig var al EU-lovgivning ikke perfekt, men ministeren anså arrestordren for et vigtigt instrument. Den havde resulteret i, at Danmark hvert år havde fået udleveret mellem 100-160 personer, som enten var mistænkte eller skulle afsone fængselsstraf. Han var med på, at Enhedslisten var bekymret for de kriminelles rettigheder, men helt overordnet var arrestordren afgørende i bekæmpelsen af kriminalitet.

Søren Søndergaard pointerede, at det ikke var Enhedslisten, men Tænketanken Europa, der havde udtalt sig. Han henviste til et arrangement om retsforbeholdet afholdt dagen før

i Landstingssalen. Der fik man konkrete eksempler på, hvad arrestordren kan medføre af manglende retssikkerhed. En person fra England var f.eks. blevet udleveret til Grækenland på grund af et værtshusslagsmål. Dommeren kunne se, at mistankegrundlaget mindst talt ikke var holdbart. Han blev løsladt, mens sagen stod på, men fik besked på at holde sig i Grækenland i 2 år, indtil sagen blev afgjort. Det kunne jo ødelægge et menneskes liv. Han kunne ikke afvise, at den professor, der havde givet dette eksempel, ikke havde styr på det, men mente ministeren ikke, at der var elementer ved arrestordren, som kunne forbedres?

Justitsministeren understregede, at hans tilgang var, at arrestordren inden for EU havde resulteret i udleveringen af 25.000 mistænkte eller folk, der skulle afsone. Han kunne ikke udelukke, at der i enkelte tilfælde foregik bekymrende ting. Han kendte ikke til det nævnte eksempel, men ville gerne undersøge det. Hvis afstemningen endte med et ja, kunne man drøfte den europæiske arrestordre og eventuelt forhandle sig frem til forbedringer, og Folketingets partier kunne tilkendegive deres holdninger.

Søren Søndergaard mente, at det interessante var, hvordan gensidig anerkendelse også kom til at spille ind på andre områder. Var det korrekt, at der ikke forelå en undersøgelse af retssikkerhedsmæssige problemer ved arrestordren i Justitsministeriet, og at der ingen ideer var til, hvordan man kan udbedre eventuelle problemer ved den?

Justitsministeren sagde, at Danmark havde mulighed for at afslå at efterkomme anmodninger. De blev vurderet i henhold til dansk ret. Det var korrekt, at udenlandske domstoles vurdering blev lagt til grund i 32 forbrydelser – herunder terror – med mindre de krænker menneskerettighederne. Det system nærede ministeren ikke de store betænkeligheder ved. Tænketanken Europa havde ganske rigtigt givet udtryk for en delvis bekymring, men sagde også, at "man ikke skulle være i tvivl om, at den europæiske arrestordre er et værdsat instrument for medlemslandenes politi og retssystemer. Fordelene synes større end de ulemper, som er blevet beskrevet. Det var også konklusionen i Storbritannien, der netop er omfattet af en tilvalgsorden. Den europæiske arrestordre har skabt et mere effektivt, simpelt, hurtigere, billigere og mere pålideligt system for udlevering". For ministeren var det et hypotetisk spørgsmål at forholde sig til at omdanne de retssikkerhedsmæssige forhold, som Søren Søndergaard bad ham om at gøre.

Søren Søndergaard havde ikke fået svar på sit spørgsmål og spurgte igen. Skulle det forstås sådan, at der i Justitsministeriet ikke var foretaget en vurdering af de positive og negative elementer ved den europæiske arrestordre? Og havde man ikke gjort sig nogen overvejelser om, hvordan man kunne udbedre eller fjerne de negative virkninger ved det eksisterende regelsæt?

Kenneth Kristensen Berth henviste til ministerens udtalelse om, at Danmark har mulighed for at forhindre en udlevering, hvis menneskerettighederne står på spil. Forholdt det sig imidlertid ikke sådan, at det er den medlemsstat, der fremsætter anmodningen, der skal tage stilling til, om menneskerettighederne er i spil? Han henviste til eksemplet med den britiske statsborger, der var blevet udleveret til Grækenland. Man kunne forestille sig, at det havde været en dansk statsborger, der var blevet tilbageholdt i et andet EU-land i 2 år. Det var vel ministerens opgave at beskytte de danske statsborgeres retssikkerhed, og mente ministeren ikke, at det var et voldsomt indgreb? Kunne ministeren bekræfte, at der skal ske udlevering ved sigtelse for racisme og fremmedhad, som EU-systemet har kategoriseret som meget grove forbrydelser?

Justitsministeren sagde, at ministeriet var fuldt ud tilfreds med domstolskontrollen i Danmark, og at det som sagt ikke havde foretaget undersøgelser af retssikkerheden i forbindelse med arrestordren. Man kunne tage en drøftelse af, om arrestordren skulle justeres, men det var et system, der havde virket godt og havde været medvirkende til, at et lille land som Danmark havde fået adgang til at få personer udleveret. Man kunne givetvis finde eksempler på tilfælde, hvor der var blevet begået fejl – også ved danske domstole. Det var rigtigt, at ved forbrydelser som terror, organiseret kriminalitet, menneskesmugling og ekstreme tilfælde af racisme skal Danmark udlevere, hvis man bliver bedt om det af en anden europæisk domstol – dog inden for respekten for menneskerettighederne. Omhandler det også menneskerettigheder, skal begge lande vurdere sagen, og vurderer Danmark, at det er i strid med menneskerettighederne, kan man ikke tage næste skridt. Det var korrekt, at hvis man tog til Tyskland og benægtede holocaust, risikerede man fængsel. Det forstod ministeren udmærket ud fra en historisk kontekst.

Søren Søndergaard måtte konkludere, at der ikke var en undersøgelse af arrestordren i ministeriet. Det var svært at beskytte danske borgere, når man ikke tager ved lære af udenlandske erfaringer. Han bad ministeren bekræfte, at landene har meget forskellige retstraditioner og opfattelser af, hvad de 32 forbrydelser på positivlisten dækker over. Det gjaldt f.eks. begrebet børneporno.

Justitsministeren sagde, at de 32 forbrydelser var kendetegnet ved, at landene generelt var enige om, at det var meget alvorlige og grove forbrydelser. Så han delte ikke Søren Søndergaards bekymring.

Søren Søndergaard bad ministeren bekræfte, at der var sket et skred i meningen med den europæiske arrestordre, der som udgangspunkt handlede om meget alvorlige forbrydelser. Var det korrekt, at der havde været udleveringsbegæringer på baggrund af mistanke om fire stjalne bildæk og en halv gris? Var det forbrydelser, som ministeren opfattede som meget alvorlige?

Justitsministeren svarede, at spørgsmålet egnede sig bedre til at blive stillet skriftligt.

Søren Søndergaard spurgte, om det var ministeren ubekendt, at der var sket et skred i de forbrydelser, som man kræver udlevering for?

Justitsministeren sagde, at rammeafgørelsen indeholdt krav til en forbrydelses alvor, og det var forudsætningen for, at man kunne udstede en europæisk arrestordre. Var der tale om udlevering til retsforfølgelse, skulle forbrydelsen i det land, der ønsker en person udleveret, være underlagt en straf ramme på mindst 12 måneders fængsel. Var der tale om udlevering til afsoning af fængselsstaf, skulle straffen være på mindst 4 måneders fængsel. Der var altså regler, der sikrede, at arrestordren ikke kunne anvendes over for bagatelagte lovovertrædelser. Han fandt det useriøst at bruge eksempler med bildæk som basis for et samråd, men ville gerne besvare spørgsmålet skriftligt.

Søren Søndergaard syntes ikke, det var useriøst, for de straf rammer, som ministeren nævnte, var kun væsentlige set fra et dansk synspunkt, hvis man ikke i f.eks. Polen kunne kræve folk udleveret for en mistanke om at have stjålet en halv gris. Han gik ud fra, at Justitsministeriet havde vurderet, hvilke forbrydelser der i landene hører under straf rammerne. Ellers var risikoen for at skulle udlevere for mindre forbrydelser jo til stede. På høringen dagen før havde man hørt, at der i forskellige lande var taget skridt for at modvirke den tendens. Det var også blevet diskuteret på europæisk plan, hvad man kunne gøre for at undgå udlevering for bagatelforbrydelser. Ministeren sagde, at det var ukendt land for det danske ministerium. Var det det, ministeren forstod ved at sidde med ved bordet?

Morten Løkkegaard bad ministeren bekræfte, at man havde fået styr på situationen med Polen. Polen havde rettet ind, og proportionalitetsprincippet var sikret.

Justitsministeren sagde, at man skulle se på, hvor meget det egentlig påvirkede Danmark. I 2011 havde man udleveret 28 personer, heraf 0 danske statsborgere, i 2012 havde man udleveret 35 personer, heraf 4 danske statsborgere, i 2013 blev 39 personer udleveret, heraf 3 danske statsborgere. I 2014 var tallet 59 personer, heraf 4 danske statsborgere. Han forstod bekymringen for retssikkerheden for de 11 danske statsborgere og syntes, det var legitimt at drøfte, men i forhold til at Danmark fik udleveret 100-160 personer, var det ikke mange. Det var korrekt, at der havde været problemer med Polen, men det var afklaret, så praksis var blevet bragt i overensstemmelse med arrestordren. I Kommissionen drøftede man løbende, om alt går til, som det skal – herunder også den polske situation.

Søren Søndergaard sagde, at retssikkerhed ikke havde noget med antallet af personer at gøre. Det havde med enkeltpersoner at gøre, for hver enkelt borger har sine rettigheder. Som europæisk borger var han ikke kun bekymret for de danske statsborgere, men også for andre EU-landes. Alt i alt var han forvirret over ministerens svar. Han havde lagt ud med at sige, at det var overflødig at tage samrådsspørgsmålet op. Derefter hørte man så, at der havde været problemer med Polen, som var blevet løst, og at der også havde været diskussioner i Kommissionen. De diskussioner deltog Danmark vel i. Var det ministerens holdning, at det var spild af tid at diskutere arrestordren, eller var der relevante problemer ved den, der løbende udløste diskussioner?

Hvis det havde været nødvendigt at gøre noget ved de problemer, der havde været, hvilken relevans ville de så have for alle de andre områder, hvor man ved at, et ja ved afstemningen ville få gensidig anerkendelse? Var der ikke noget, man kunne lære? Det undrede ham, at ministeren ikke kunne forstå det, men frem for alt undrede det ham, at spørgsmålet ikke var blevet diskuteret i ministeriet.

Justitsministeren svarede, at det var let at skabe forvirring, men nej, der var ikke foretaget en intern undersøgelse, og ja, der havde været løbende drøftelser i Kommissionen – også med dansk deltagelse. Det var meget enkelt. Perspektivet i det måtte være, at Danmark havde modtaget mange flere til afsoning eller retsforfølgelse, end Danmark havde udleveret. Han var enig i, at det er forkert, når en enkelt persons retssikkerhed krænkes, men det måtte dog være værre, hvis f.eks. 10.000 personers retssikkerhed krænkes.

Søren Søndergaard sagde, at Danmark også har udleveret personer til Polen, så han kunne ikke forestille sig, at diskussionen ingen relevans havde for det danske ministerium. Der var jo en modsætning i, at man i Kommissionen diskuterede problemerne ved arrestordren, der så f.eks. førte til, at Polen lavede reglerne om, men at det var ikke noget, ministeriet tog op. Ministeren sagde, at en række spørgsmål egnede sig bedre til at blive stillet skriftligt, og det var netop, hvad Enhedslisten havde gjort, men man havde ikke fået svar. De kunne godt stille spørgsmålene skriftligt igen og så afvente kommentarer. Han bad i øvrigt ministeren svare på, om aftalepartierne i forbindelse med forhandlingerne overhovedet ikke havde gjort sig nogen overvejelser om arrestordren. Man gjorde sig ellers overvejelser om ikkegodkendte retsakter – som f.eks. den europæiske anklagemyndighed, Europol og PNR (fælleseuropæisk database over flypassagerer).

Formanden bad ministeren bekræfte, at der ville komme et skriftligt svar på to sager om dæk og en halv gris inden torsdagens afstemning. Hun syntes ikke, at resten af udvalget skulle være med til at vurdere, om det var relevante spørgsmål. Formanden forklarede, at Søren Søndergaard havde henvist til gårsdagens høring, hvor de to eksempler blev nævnt. Man skulle tage dem alvorligt. Man kunne måske få eksperten fra høringen til at uddybe sagerne, så det var nemmere og hurtigere for Justitsministeriet at sætte sig ind i dem.

Morten Løkkegaard henviste til, at Søren Søndergaard var optaget af, at Danmark skal gøre noget ved problemerne. Kunne ministeren bekræfte, at det er en stor fordel at sidde med ved bordet? Hvis man er optaget af emnet, bør man stemme ja den 3. december, så Danmark løbende kan være med i revisionen.

Justitsministeren pegede på, at den store forskel fra Europol og PNR var, at der ikke var fremsat forslag om en ændring af arrestordren. Det var lige kækt nok, når Enhedslisten lige op til en afstemning ikke havde villet svare på, om de ville støtte Europol eller ej og at kræve et svar fra ham på noget, der ikke engang var fremsat. Nej, ministeriet havde ikke gjort sig nærmere overvejelser, men det var da rigtigt, at det var bedst at sidde med ved bordet og have indflydelse. Arrestordren var uundværlig for at få udleveret mennesker, som havde

begået forbrydelser på dansk jord mod Danmark. Han var helt enig i formandens betragtninger, og ministeriet ville bestræbe sig på at svare så hurtigt som muligt, men han kunne ikke love et svar inden afstemningen.

Formanden tilbød, at man via eksperten kunne få så meget konkret at vide som muligt om den omtalte sag. Det kunne ikke komme bag på nogen, at der i forbindelse med afstemningen ville være en række spørgsmål, så hun gik ud fra, at Justitsministeriet gjorde sit ypperste for at nå at besvare dem.

Søren Søndergaard uddybede, at det første spørgsmål var stillet mere end 1 måned tidligere, så der havde været tid til at besvare det. Det var interessant at få at vide, hvordan man behandler sager, der indebærer gensidig anerkendelse, i Justitsministeriet. Det var også interessant for fremtidige sager, hvori gensidig anerkendelse indgår. Man ved, at et af argumenterne er, at Danmark skal sidde med ved bordet, men i hvilket omfang blev det udnyttet? Ministerens første svar var, at arrestordren ikke var debatteret nogen steder, men efterfølgende sagde han, at den havde været diskuteret en række steder. Der var ikke klarhed over, hvad det danske input havde været i Kommissionen.

Søren Søndergaard havde ikke bedt om en garanti for dansk tilslutning, for man skulle kende det endelige resultat. Derfor var han også betænkelig ved, at man tilslutter sig en retsakt, allerede når den fremlægges, og ikke først, når man ser det endelige resultat. Kunne ministeren sørge for at oversende resultatet af Europol-forhandlingerne?

Justitsministeren mente at have besvaret Søren Søndergaards spørgsmål – også 1 måned tidligere. Spørgsmålet lød, hvorvidt regeringen ønskede, at Danmark skulle afgive suverænitet angående udlevering af danske statsborgere til andre EU-lande, når arrestordren blev overstatslig, var utopisk. Forslaget var bare slet ikke stillet. Justitsministeriet havde svaret så godt, som det kunne, og havde sluttet af med at skrive, at "hvis retsforbeholdet omdannes til en tilvalgsordning, vil Danmark i givet fald have mulighed for at tilvælge en sådan retsakt. Der er ikke aktuelt fremsatte forslag til en retsakt med det nævnte indhold". Der var altså blevet svaret, og ministeren måtte komplimentere Justitsministeriet for virkelig at knokle med at besvare Folketingets spørgsmål – det ville man bestræbe sig på indtil sidste øjeblik før afstemningen. Ministeren gentog, at Justitsministeriet ikke havde lavet en undersøgelse af retssikkerheden ved den europæiske arrestordre. Hvis den fandtes, ville Søren Søndergaard selvfølgelig have fået den udleveret. Hvad Europol angik, var punktet var dagsordenen senere på dagen.

Søren Søndergaard sagde, at han havde bedt om at få mere at vide om de erfaringer, der var gjort på europæisk plan, med arrestordren. Han anså det for ministeriets forpligtelse at indhente de europæiske erfaringer, når man indgår et forpligtende samarbejde med de andre EU-lande, og videregive dem til Europaudvalget. Ministeriet kunne jo så sige, at der ikke havde været nogen erfaringer, men på dagens møde havde man jo hørt det modsatte. Der var åbenbart så mange europæiske erfaringer, at man havde diskuteret det i Kommissionen og havde lavet noget om. Hvorfor havde ministeren ikke videreformidlet det sam-

men med sin egen holdning? Samrådet kunne være undgået, hvis man havde fået tilsvarende besvarelse skriftligt 1 måned tidligere. Søren Søndergaard ville være på vagt over fremtidige retsakter med gensidig anerkendelse, når den slags alvorlige sager blev behandlet på den måde i Justitsministeriet.

Justitsministeren sagde, at Søren Søndergaard havde bedt om en redegørelse over 27 landes erfaring med arrestordren plus Kommissionens drøftelser om det. Det ville han gerne have inden for meget kort tid. De informationer skulle ministeriet nok frembringe, men der var noget, der hed det muliges kunst, når der samtidig var flere hundrede spørgsmål fra Folketinget. Han misundte nærmest Søren Søndergaard for at rumme en evne til at se det som en stor konspiration, at man ikke lige kunne samle data ind for 27 medlemslande om noget så kompliceret. Det var ikke tilfældet.

Søren Søndergaard bemærkede, at ministeren også på en række andre spørgsmål havde svaret, at man ikke kunne nå at undersøge det inden afstemningen. Det kunne man også bare have svaret på Enhedslistens spørgsmål, men det gjorde man ikke – og det var et problem.

Formanden takkede for ministerens tilkendegivelse om i videst mulige omfang at give svar på spørgsmål inden afstemningen.

FO Punkt 2. Kommissionens forslag til direktiv om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer og om en ændring af direktiv 2003/35/EF (revideret NEC-direktiv)

– *Generel indstilling*

Forelæggelse ved miljø- og fødevareministeren

KOM (2013) 0920

KOM (2013) 0920 – bilag 14 (samlenotat)

KOM (2013) 0920 – bilag 15 (kopi af MOF alm. del - svar på spm. 67-70 vedr. ammoniakreduktion)

KOM (2013) 0920 – bilag 13 (SF's bemærkninger til den skriftlige forelæggelse)

KOM (2013) 0920 – bilag 12 (skriftlig forelæggelse af 16/7 af NEC-direktivet)
EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren: Formandskabet har med kort varsel tilkendegivet, at det vil sætte NEC-forslaget på dagsordenen for miljørådsmødet den 16. december med henblik på vedtagelse af en generel indstilling. Sagen behandles på Coreper i næste uge, og det er derfor jeg i dag ønsker at tage forhandlingsoplæg.

I december 2013 fremsatte Kommissionen sit forslag til NEC-direktivet som en del af en samlet luftpakke. NEC-direktivet regulerer luftforureningen i EU: NEC står for National Emission Ceilings – altså nationale emissionslofter. Forslaget indeholder to hovedelementer.

For det første fastlægger det individuelle nationale reduktionsmål i 2020 for fem stoffer: kvælstofdioxid, svovldioxid, ammoniak, flygtige organiske forbindelser og fine partikler. 2020-målene blev fastlagt tilbage i 2012 i Gøteborgprotokollen, som er en FN-protokol, der regulerer luftforurening. Med Kommissionens forslag implementeres alle medlemsstaternes 2020-mål fra Gøteborgprotokollen uændret i EU. Det er også her vi finder det danske ammoniakmål på 24 pct. i 2020.

Det andet hovedelement i forslaget er et tilsvarende sæt individuelle reduktionsmål for 2030. De vedrører de samme fem stoffer plus metan. Kommissionens forslag til 2030-mål skærper kravene til medlemslandene i forhold til 2020-målene.

Regeringen er enig i, at luftforureningen udgør et væsentligt miljø- og sundhedsproblem i EU. Da luftforureningen er grænseoverskridende, er det nødvendigt med fælles EU-regler for at løse problemerne. 75 pct. af vores luftforurening herhjemme kommer fra udlandet. Regeringen er derfor overordnet enig i formålet med NEC-forslaget – nemlig at nedbringe luftforureningen i Europa. Men samtidig ser vi en række konkrete problemer i forhold til Kommissionens forslag.

For det første 2020-målet for ammoniak på 24 pct. Det er temmelig usikkert, om Danmark overhovedet kan opfylde ammoniakmålet. Fremskrivninger fra 2014 viser, at vi i 2020 maksimalt kan nå en reduktion på 21-23 pct., altså ikke 24 pct. Og det skøn er til og med behæftet med en væsentlig usikkerhed - en usikkerhed som regeringen tillægger stor vægt, at den vil kunne få store konsekvenser for dansk landbrug. Landbrugssektoren står for 96 pct. af ammoniakemissionerne i Danmark. Og konsekvensvurderingen viser, at forslaget kan medføre erhvervsøkonomiske omkostninger på op til 130 mio. kr. årligt.

I modsætning til mange andre EU-lande har vi herhjemme på et tidligt tidspunkt påbegyndt en aktiv og ambitiøs linje for at nedbringe ammoniakemissionerne fra landbrugssektoren. Danmark har således i mange år stillet højere krav til reduktion af ammoniak end mange andre EU-medlemsstater, og derfor leverer dansk landbrug også højere reduktioner end mange andre EU-medlemsstater. Vi har altså allerede høstet mange af de lavthængende frugter i ammoniakreduktionen, men det afspejles desværre ikke i det danske reduktionsmål på 24 pct. i 2020. Tværtimod. Med de 24 pct. i 2020 pålægges Danmark ubetinget det højeste reduktionsmål for ammoniak i hele EU. Det gennemsnitlige EU-mål ligger på 6 pct. i 2020. Og til eksempel skal Polen kun levere 2 pct. i 2020.

Da luftforurening er grænseoverskridende, giver det simpelthen ikke mening, at Danmark skal reducere uforholdsmæssigt mere end vores nabolande. På den baggrund finder regeringen det grundlæggende væsentligt, at reguleringen sker med udgangspunkt i en fair byrdefordeling i EU. Det er afgørende for regeringen, at dansk landbrugs konkurrencevilkår ikke forringes som følge af ammoniakmålet for 2020. Der er som sagt væsentlige usikkerheder forbundet med de danske fremskrivninger af ammoniakreduktionen frem til 2020, og det vil regeringen tage hensyn til, når vi skal forpligte os til et dansk ammoniakmål. Regeringen kan derfor – i modsætning til den forrige regering – ikke acceptere det danske 2020-mål for ammoniak på 24 pct., og vi lægger afgørende vægt på, at målet bringes ned.

Hvad angår forslaget til 2030-reduktionsmålene er regeringen enig i, at det giver god mening at fastlægge langsigtede mål i 2030. Men konsekvensberegningerne viser, at det vil koste det danske samfund op til 5,8 mia. kr. pr. år at efterleve Kommissionens forslag til 2030-mål. Det overstiger langt de estimerede gevinster på ca. 800 mio. kr. Så på grund af de væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser lægger regeringen derfor afgørende vægt på, at yderligere omkostninger til reduktion af stofferne i 2030 minimeres mest muligt. Det vil sige, at vi ikke kan acceptere Kommissionens forslag, men derimod ønsker, at de danske 2030-forpligtelser i stedet kommer til at svare til det reduktionsniveau vi forventer at kunne nå i 2030 med vores eksisterende regulering herhjemme. Når vi i den forbindelse vurderer, hvor langt vi kan nå i 2030, skal vi tage højde for den væsentlige usikkerhed, der er forbundet med fremskrivninger. Vi vil ikke risikere, at vi i 2030 endnu engang havner i en situation, der svarer til den, vi er blevet bragt i på ammoniak i 2020. Regeringen vil gå med livrem og seler i denne sag – og vi indlægger derfor en sikkerhedsmargin, der tager hensyn til usikkerheden på fremskrivningerne.

Vi lægger også vægt på en fair byrdefordeling i EU's 2030-mål af hensyn til de erhvervsøkonomiske omkostninger og dansk erhvervslivs konkurrencevilkår. Vi mener derfor, at de

danske 2030-mål som udgangspunkt ikke bør ligge over de andre medlemsstaters mål. Dette gælder i særdeleshed ammoniak, hvor vi ønsker at ligge på et niveau svarende til EU-gennemsnittet i Kommissionens forslag. Hvis EU-gennemsnittet falder i løbet af forhandlingerne, fordi de enkelte lande opnår lavere 2030-mål, skal den danske reduktion sænkes tilsvarende, så det flugter med det lavere EU-gennemsnit.

For så vidt angår 2030-målet for metan, er det i særklasse det mest omkostningstunge af 2030-målene. Regeringen mener derfor, at det helt skal udgå af direktivet.

Inden jeg afrunder, vil jeg lige give et kort rids over, hvor vi er i forhandlingerne. I forhold til de 24 pct. på ammoniak har vi siden juli været i tæt kontakt med Kommissionen, de andre medlemslande og Europa-Parlamentet for at finde en løsning. Indtil nu har det desværre vist sig meget vanskeligt at samle tilstrækkelig opbakning på dette punkt. For de fleste lande og for Kommissionen er 2020-målene et faktum, der ikke er til forhandling, da de jo stammer fra Gøteborgprotokollen fra 2012. Så det er det, vi er oppe imod. Som kommissæren sagde til mig, er det jo den danske regering, der har indmeldt reduktionsmålet.

Med hensyn til 2030-målene er de egentlige substansforhandlinger først lige gået i gang denne uge, så det er endnu for tidligt at sige noget om, hvor vi havner. Men indtil videre er det dog temmelig sikkert, at Rådet ønsker at slette metan fra forslaget, så det er der grund til at glæde sig over.

FO Regeringens forhandlingsoplæg indebærer således samlet set, at Danmark generelt kan støtte formålet med Kommissionens forslag, idet Danmark lægger afgørende vægt på,

- at dansk landbrugs konkurrencevilkår ikke forringes som følge af ammoniakmålet for 2020, og at målet derfor nedbringes i overensstemmelse hermed
- at yderligere omkostninger til reduktion af stofferne i forhold til 2030-målene minimeres mest muligt.

Danmark lægger særlig vægt på

- en fair byrdefordeling af hensyn til de erhvervsøkonomiske omkostninger, hvorfor de danske 2030-mål som udgangspunkt ikke bør ligge over de andre EU-landes mål. Det gælder særlig 2030-målet for ammoniak, hvor et niveau svarende til EU-gennemsnittet i Kommissionens forslag fra januar 2015 bør tilstræbes
- at metan ikke reguleres i luftpakken ved fastsættelse af nationale emissionslofter,
- at der træffes beslutning på grundlag af et transparent datagrundlag, og at 2030-målene fastlægges på baggrund af nationale fremskrivninger
- at der først vil blive taget stilling til ratificering af Gøteborgprotokollen, når NEC-direktivet er færdigforhandlet
- at forslaget om en bindende milepæl i 2025 i forhold til emissionsreduktionstilsagn og konkrete bestemmelser herfor udelades af forslaget
- at fleksibilitetsmekanismen skal kunne bringes i brug, i takt med at ny viden opstår, som viser, at reduktionsforpligtelserne ikke kan nås

- at tilpasning af bilag III, del 1, til den tekniske udvikling sker gennem en gennemførelsesretsakt efter udvalgsproceduren anført i forslagets artikel 14
- at retningslinjer for udarbejdelse og gennemførelse af nationale programmer for bekæmpelse af luftforurening sker gennem beslutning i den eksisterende NEC-komité og ikke træffes af Kommissionen alene
- at tilpasning af bilag IV til den tekniske og videnskabelige udvikling sker gennem gennemførelsesretsakter efter undersøgelsesproceduren i forslagets artikel 14
- at tilpasning af bilag V til den tekniske udvikling sker gennem en beslutning i Rådet eller alternativt gennem en gennemførelsesretsakt efter udvalgsproceduren anført i forslagets artikel 14.

Hvis der sker noget væsentligt nyt i forhandlingerne, vil jeg under alle omstændigheder forbeholde mig ret til at komme tilbage til udvalget med sagen.

Rasmus Nordqvist sagde, at man netop burde gå med livrem og seler med hensyn til miljø og luftforurening. Derfor var det sørgeligt, at man ikke holdt fast i den tidligere regerings ambitiøse mål og bakkede op om Kommissionens forslag. Når der blev stillet høje krav til Danmark, var det jo, fordi man faktisk kan levede op til dem. Både Det Økologiske Råd og Danmarks Naturfredningsforening havde påpeget, at det var muligt. Det var en konkurrencefordel for dansk landbrug at være god til disse ting, og Alternativet kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Kenneth Kristensen Berth syntes, ministerens udmelding var udtryk for rettidig omhu og for, at man lagde vægt på, at dansk landbrug ikke skulle have større byrder end andre lande. De polske mål for ammoniak, som ministeren nævnte var ualmindeligt urimelige i betragtning af de danske mål og af, at Polen i endnu højere grad er et landbrugsland. Det kunne man ikke gå med til. Dansk Folkeparti støttede mandatet fuldt ud.

Holger K. Nielsen sagde, at Socialistisk Folkeparti ikke kunne støtte forhandlingsoplægget, som han så som et udtryk for, at regeringen bombede Danmarks grønne profil tilbage. Det var dybt sørgeligt. Holger K. Nielsen var meget enig med Rasmus Nordqvist i, at Danmark altid har været foregangsland på området, og at det havde vist sig at være en konkurrencefordel, man kunne leve af. Det handlede også om at udvikle miljøteknologi, som kunne håndtere udfordringerne. Det fik man kun, hvis man havde ambitiøse målsætninger. Regeringen giver efter for landbrugets interesser og tog ikke hensynet til miljø alvorligt. Derfor var Socialistisk Folkeparti dybt uenig med regeringen i forhandlingsoplægget. Det gjaldt hele vejen rundt. Han forstod på ministeren, at forhandlingerne om 2030-målene lige var startet. Men 2020-målene var ikke til forhandling, sagde ministeren. Ville det sige, at man bliver nødt til at acceptere de mål, der var meldt ind. Det ville være glædeligt. Hvordan var afstemningsreglerne egentlig? Var der en chance for, at man på trods af forhandlingsoplægget kunne blive nødt til at stå ved de mål, den tidligere regering havde meldt ind?

Christina Egelund sagde, at Liberal Alliance støttede forhandlingsoplægget med det forbehold, at regeringen stadig lagde afgørende vægt på de to forhold, ministeren opridsede:

For det første at de danske ammoniakmål for 2020 nedbringes, så dansk landbrugs konkurrencevilkår ikke blev forringet som følge af direktivet, og for det andet at omkostningerne ved reduktionen af stofferne i forhold til 2030-målene minimeres mest muligt og baseres på eksisterende regulering frem for yderligere tiltag.

Erling Bonnesen sagde, det var helt nødvendigt med en justering af kursen. Man skulle tage stilling til, om man ville have en effektiv, eksportorienteret landbrugs- og fødevarer sektor i fremtiden. Det var mange milliarder kroner, der var tale om. Det fremgik også af redegørelserne for konsekvenserne – ikke bare de erhvervsøkonomiske, også de samfundsøkonomiske – ved at fortsætte en dansk enegang på området. Så ville man ikke kunne opretholde den eksportorienterede sektor, man havde. Det var altså ikke kun af hensyn til landbruget, der var behov for en ny kurs, det var også af hensyn til de mange arbejdspladser, der findes i sektoren. Venstre støttede mandatet og bad ministeren bekræfte, at man ville prøve at lempe på 2020-målene, så man kunne få sat det danske reduktionsmål ned fra 24 pct. for at redde nogle af de danske arbejdspladser.

Karin Gaardsted sagde, at Socialdemokraterne ikke kunne støtte mandatet. Regeringen skulle holde fast i de mål, Danmark havde sat sig for nogle ganske få år siden, og arbejde for, at andre lande i EU hævede deres mål. På metanområdet ville hun dog godt vedgå, at det ikke burde reguleres her. Karin Gaardsted opfordrede ministeren til at arbejde for højere mål i de andre EU-lande frem for at sænke de danske.

Søren Søndergaard nævnte, at 4.000 danskere hvert år dør af luftforurening, mens hundredetusindvis bliver syge af det. Det var en kæmpe omkostning for samfundet og dem, det går udover. Det gjaldt om ikke at slække på området, så Enhedslisten kunne ikke støtte forhandlingsoplægget. Forslaget havde været sendt i høring ad flere omgange, og Søren Søndergaard havde forstået det sådan, at sidst det blev sendt i høring, var det i sommerferien med en høringsfrist på 72 timer hen over en weekend. Nu havde der igen været en høringsfrist, som betød at f.eks. Danmarks Naturfredningsforening ikke har haft mulighed for at svare. Det var ikke særlig godt, og det undrede ham, at det var sådan, når rådsmødet først var den 16. december. Hvorfor skulle mandatet gives samme dag, når det betød, at høringsfristen blev så kort? Ministeren var selvfølgelig klar over, at man udvalget gentagne gange havde rejst spørgsmålet om korte høringsfrister.

Formanden sagde, at forslaget handlede om luftforurening. Hun kunne ikke mindes nogen sinde at have set en regeringsholdning til et miljøforslag, der i den grad så ud, som om den var formuleret på Axelborg. Hun så det som et resultat af, at man har valgt at lægge miljø- og fødevarerministerierne sammen og dermed havde glemt luftforurening, som er ufattelig vigtigt for Danmark og EU. Det var et problem, der krævede en grænseoverskridende løsning. Der blev hele tiden talt om erhvervsøkonomiske interesser i Danmark, men det var en kæmpe fordel for Danmark, hvis man kunne være med til at hæve andre landes niveau, for det gav Danmark en konkurrencefordel. I forhandlingsoplægget var der ingen tilløb til at give de andre lande et los. Det handlede kun om, at Danmark selv skulle sænke ambitionsniveauet for luftkvaliteten i Danmark. Det var hende en gåde, at regeringen kunne se så ensidigt på luftforurening.

Miljø- og fødevarerministeren var enig med formanden i, at andre lande burde gøre mere. 75 pct. af luftforureningen i Danmark kom fra andre lande. Polen skulle reducere med 2 pct., og Tyskland reducerede med 5 pct. Gennemsnittet i EU var 6 pct. Derfor havde både Karin Gaardsted og formanden ret i, at det handlede om at få de andre lande til at gøre en større indsats. Det ville have en stor effekt, frem for at Danmark skal reducere med de sidste procent, som er enormt dyre og skadelige for fødevarerproduktionen i Danmark.

Ministeren svarede Rasmus Nordqvist, at der var en reel risiko for, at produktionen flyttede ud af Danmark, når man strammede skruen så meget og lagde overliggeren så højt. I Polen var ammoniakudledningsreduktionskravet 2 pct. Spørgsmålet var, om man på den måde fik gjort mere for at mindske luftforureningen. Hendes påstand var, at man på den måde opnåede et dårligere resultat. Derfor gik ministerens indsats ud på at øge ambitionerne for EU som sådan. Holger K. Niensens retorik om at bombe Danmark tilbage var derfor helt gal på den. Det danske reduktionsmål var lige nu på 16 pct., så man lå langt foran de andre lande. Det var ikke et spørgsmål om at droppe en indsats, men om at vurdere balancen mellem omkostninger og effekt og de forskellige landes indsatser. Man fik meget mere ud af at løfte EU-gennemsnittet end ved at lade Danmark hive de sidste procent hjem.

Til Erling Bonnesen sagde hun, at hvis man lavede en fremskrivning, var der – med en stor usikkerhed – mulighed for at nå 21-23 pct. Det havde Kommissionen også afvist. Hun stod stejlt, fordi hun hele tiden blev mødt med, at Danmark selv havde meldt de 24 pct. ind. Ministeren forsikrede Holger K. Nielsen, at Danmark ville blive ved med at være foregangsland, selv med et reduceret 2020-mål. Fra 1990 til 2013 havde Danmark reduceret med 48 pct., mens EU samlet havde reduceret med 27 pct. Hun havde ved flere lejligheder givet gode forslag til reguleringer, man kunne lave på EU-området for at reducere ammoniakudledningen, bl.a. med hensyn til gyllespredning, hvor Danmark havde haft nationale krav i mange år. Det handlede om at få gjort en indsats for at mindske luftforureningen på en fair måde, hvor man tænker byrdefordelingen ind.

På Holger K. Niensens spørgsmål om afstemningen svarede hun, at det krævede kvalificeret flertal, så der var absolut en risiko for ikke at komme nogen vegne med 2020-målene, men i drøftelserne om 2030-målene var der en stor bekymring. Det var dog for tidligt at give et billede af situationen. Ministeren svarede Søren Søndergaard, at hun om nogen var opmærksom på, at der skulle være tid til at læse tingene og sende dem i høring, og hun havde meldt markant ud i sit eget system om håndtering af komitésager og lignende, hvor Europaudvalget før i tiden havde oplevet at få komitésager oversendt, efter at afgørelsen var truffet. Det var vanskeligt, når formandskabet satte tingene på dagsordenen meget pludseligt. Hun forelagde det nu, fordi der var Coreper-møde den følgende uge, men der var intet nyt i forhold til forelæggelsen tidligere på året. I sommer bad hun om at forelægge sagen mundtligt i udvalget, fordi hun skulle drøfte det med kommissæren, men det var udvalget ikke interesseret i, og derfor blev det en skriftlig forelæggelse.

Rasmus Nordqvist var enig i, at EU samlet set skal være ambitiøs på området. Men det fik ikke andre lande til at gøre mere, at Danmark begyndte at bakke. Det viser ikke vejen.

Danmark havde vist vejen, fordi man havde været ambitiøs og dygtig. Han var alvorligt bange for, at ministeren ville opnå det modsatte – nemlig at andre lande også begynder at bakke. Derfor syntes Alternativet, Danmark skulle holde fast i sine ambitiøse mål, der var mulige at opnå og med til at styrke Danmarks konkurrenceposition, fordi man udviklede teknologier, som andre lande kan gøre brug af.

Holger K. Nielsen var enig i, at det havde fremmet dansk miljøteknologi og dermed en væsentlig del af dansk erhvervsliv, at Danmark havde været i front. At man ikke måtte stille for høje krav af hensyn til konkurrenceevnen, havde man hørt de sidste 40 år, og alligevel havde dansk landbrug overlevet. Han var uenig i regeringens synspunkter og konstaterede, at den bakkede på stort set alle grønne områder af hensyn til landbruget, erhvervsinteresser osv. Med hensyn til afstemningssituationen forstod han, at der var en chance for, at Danmark ville blive stemt ned og måtte fastholde målet på 24 pct. reduktion af ammoniakudledning. Det var måske ikke så klogt at lade sig stemme ned, men det måtte regeringen vurdere. Holger K. Nielsen håbede ikke, at man efterfølgende ville bruge den katastrof retorik, ministeren brugte nu – at regeringen i stedet havde nogle offensive strategier til at håndtere det. Det var netop miljøteknologi, man kunne udnytte og støtte.

Søren Søndergaard takkede for svaret angående høringsproceduren og ønskede hende held og lykke med at presse på for at få tingene gjort så hurtigt som muligt. Var det rigtigt forstået, at Kommissionen bruger det, at Danmark har haft et ambitiøst reduktionsmål, mod Danmark og som anledning til at acceptere, at andre lande skal bidrage med mindre. Var det sådan en Kommission, man havde i EU?

Erling Bonnesen konstaterede, at andre lande allerede var begyndt at bakke, selv fra meget lavere niveauer. Det kunne man se i drøftelserne om 2030-målene. Derfor var det meget realistisk at melde sig ind i debatten, specielt når man kunne se i statistikkerne, at den danske fødevarer sektor var begyndt at flage ud. Der var i allerhøjeste grad brug for at tage hul på drøftelserne.

Miljø- og fødevarerministeren konstaterede, at hun hverken ville få overbevist Alternativet eller Socialistisk Folkeparti om at støtte mandatet. Hun savnede bare nogle proportioner i reaktionerne, i lyset af at det gennemsnitlige reduktionsmål var 6 pct. i EU, 5 pct. i Tyskland og 2 pct. i Polen. Danmark havde allerede reduceret med 16 pct. Ministeren havde foreslået, at det danske forbud mod bredspredning af gylle skulle gennemføres på EU-niveau. Det ville give en stor ammoniakudledningsreduktion. Det ville have en stor effekt. Der var meget, man kunne gøre for at fremme reduktionen i andre lande, hvis Kommissionen ville tænke lidt over byrdefordelingen.

Ministeren svarede Holger K. Nielsen, at risikoen for at produktionen ville rykke fra Danmark til andre lande med lavere miljøkrav, var til stede. Lige nu betød økonomien i dansk landbrug, at mindst fem landmænd drejede nøglen om hver uge. Derfor var der god grund til at diskutere de krav, man stiller til hinanden.

Som Søren Søndergaard var hun optaget af sundhedsrisikoen ved luftforurening, men når 75 pct. af den kom udefra, var det et argument for at løfte i flok. Ministeren svarede Søren Søndergaard, at det var den danske regering, der havde meldt et reduktionsmål på 24 pct. ind, og at udfordringen ved at ville ændre det nu var, at målet – ligesom de andre landes – stod i Gøteborgprotokollen. Hun prøvede at få afdækket, hvor langt de andre lande var. Kunne det passe, at Polen kun ville nå at reducere med 2 pct. inden 2020? Hvis de kunne nå mere, kunne der være rum for at forhandle målene. Man fik stukket i næsen, at Danmark selv havde meldt det ind, og at det stod i Gøteborgprotokollen.

Holger K. Nielsen spurgte, om ikke en regering almindeligvis stod ved de internationale forpligtelser, en tidligere regering havde påtaget sig. Gav det ikke et mærkeligt billede af Danmark som land, at regeringen ikke kunne det?

Søren Søndergaard sagde, at Kommissionens opgave selvfølgelig var at få lande, der havde meldt høje reduktionsmål ind, til at fastholde dem. Det afgørende var, om man brugte disse høje mål til presse andre til at reducere mere. Ministerens forslag om et forbud mod bredspredning var et fantastisk godt forslag, så hvorfor havde Kommissionen ikke foreslået det? Var Kommissionen i virkeligheden kulsort, og fik det Danmark til at bakke? Så er Kommissionen et problem, og Danmark bliver en del af det problem.

Rasmus Nordqvist roste ministeren for at arbejde for et forbud mod bredspredning af gylle og for at få andre lande med. Han håbede, at EU-systemet ville holde Danmark fast i de høje ambitioner.

Morten Løkkegaard kaldte Søren Søndergaards beskrivelse af Kommissionen alternativ. Kommissionen var i hans øjne ualmindelig grøn. Han bad ministeren bekræfte, at det var medlemslandene, der var problemet.

Formanden syntes, det var ufattelig ærgerligt, at regeringen brugte al sin forhandlingskraft på at reducere de danske krav til reduktion af luftforurening i stedet for at gøre noget ved de andre landes niveauer. Hvorfor skulle Danmark forurene mere og dermed ikke være i stand til at få de andre til at opføre sig bedre? Når 75 pct. af luftforureningen kom fra andre lande, burde man koncentrere sig om at få dem til at gøre noget ved sagen. Selv om ammoniakudledning lød teoretisk, var det noget mange mennesker oplevede, når de skulle ud med kemikalier og højtryksspulere og rense havemøbler, tag og fliser, fordi alt blev grønt. De udgifter, almindelige mennesker havde i den forbindelse, var nok ikke regnet med. Det var ufatteligt, at regeringen brugte kræfterne på at slippe billigere i stedet for at lægge pres på de andre lande. Det syntes hun var en forkert prioritering.

Miljø- og fødevareministeren svarede Holger K. Nielsen, at når hun reagerede på situationen, var det faktisk udtryk for rettidig omhu, for når man lavede en fremskrivning kunne man se, at Danmark kunne nå 21-23 pct. behæftet med usikkerhed. Hun syntes, det var en urimelig stor byrde, hvis man skulle op på 24 pct. Det handlede om at fortælle, hvordan virkeligheden så ud, og det gjorde hun med god samvittighed, fordi man gjorde så meget på området i Danmark.

Ministeren svarede Søren Søndergaard, at bredspredning af gylle giver en stor ammoniakudledning, og at man i Danmark kræver, at gylle spredes via slanger, der går ned i jorden. Det var en meget effektiv måde at begrænse ammoniakudledning på.

Ministeren var ikke sikker på, hun var enig i, at Kommissionen var grøn, mens medlemslandene var sorte, for det var ikke altid, Kommissionen lyttede efter de gode forslag. Forslaget om forbud mod bredspredning var f.eks. et oplagt instrument. Her savnede hun indsigt og forståelse for omkostningseffektivitet fra Kommissionen. Ministeren ville komme tilbage til Europaudvalget med en diskussion om, at nogle af initiativerne ramte meget skævt. Det var ikke fair, hvis Danmark, der gør så meget på området, skulle straffes yderligere. Det handlede om at bevare en balance og den danske førerposition.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod forhandlingsoplægget, idet kun Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3431 (konkurrenceevne) den 30. november - 1. december 2015

Erhvervs- og vækstministeren sagde, at han ville orientere udvalget om de sager, der var på rådsmødet for konkurrenceevne den 30. november 2015. Der var fire sager på dagsordenen, som blev forelagt udvalget til orientering.

Uddannelses- og forskningsministeren sagde, at der var fire punkter på dagsordenen, som alle var til orientering. Alle punkter vedrørte forskning.

1. Konkurrenceevnetjek: Økonomisk udvikling og integration af konkurrenceevnen på tværs af alle politikområder

– *Præsentation fra Kommissionen/ præsentation af formandskabets rapport om "mainstreaming" af konkurrenceevne / Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3431 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 54 (udvalgsmødereferat, side 117, senest behandlet i EUU 25/9-15)

Erhvervs- og vækstministeren: Den første sag, jeg vil nævne til orientering, er en drøftelse af EU's økonomiske udvikling og mulighederne for at styrke EU's konkurrenceevne. Formandskabet kalder det et konkurrenceevnetjek. Som ved det seneste ordinære rådsmøde i oktober bliver temaet ikke oplyst på forhånd, så jeg kan derfor ikke redegøre for drøftelsen i detaljer i dag. Formandskabet har dog fremlagt en rapport om det tværgående arbejde med at fremme europæisk konkurrenceevne i Rådet, hvilket kan ske ved en åben, politisk debat på rådsmødet, netop i form af et konkurrenceevnetjek. I drøftelsen på rådsmødet vil jeg igen lægge vægt på de overordnede principper, som er bærende for Danmarks politik over for EU og det indre marked, nemlig et stærkt fokus på at skabe vækst og arbejdspladser, effektiv regulering, fri og fair konkurrence, videreudvikling af EU's handelsaftaler og et fortsat fokus på strukturreformer, der kan danne et solidt grundlag for konkurrenceevnen i EU.

2. Kommissionens strategi for det indre marked for varer og tjenesteydelser

– *Præsentation fra Kommissionen/ Politisk drøftelse*

KOM (2015) 0550

Rådsmøde 3431 – bilag 1 (sammenfatning side 5)

EJU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Erhvervs- og vækstministeren: Det leder mig videre til den anden sag, jeg vil nævne til orientering, som er en drøftelse af Kommissionens strategi for det indre marked. Formandskabet lægger op til en overordnet politisk drøftelse af Kommissionens strategi for det indre marked, som blev fremlagt den 28. oktober 2015. Udvalget er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.

Formålet med strategien er at skabe et bedre fungerende indre marked, der understøtter små- og mellemstore virksomheders vækstmuligheder, fremmer innovation og investeringer og styrker forbrugernes rettigheder. Kommissionens strategi rummer initiativer inden for en række områder, herunder deleøkonomi, offentlige indkøb, bedre rammevilkår for serviceydelser og standardisering. Af Kommissionens arbejdsprogram for 2016 fremgår det desuden, at Kommissionen næste år vil fremsætte konkrete initiativer inden for stort set alle områder i strategien.

Tusindvis af danske arbejdspladser er bundet op på eksport til det indre marked, og regeringen støtter Kommissionens indsats for at skabe et mere velfungerende indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder. Det er afgørende, at der sker en *reel* forbedring af, hvordan det indre marked fungerer i praksis. I september fremsendte jeg sammen med 16 medlemslande et fælles brev til Kommissionen med ønsker til indholdet af strategien. Udvalget har fået oversendt en kopi den 5. oktober 2015. Brevet og Kommissionens strategi afspejler i høj grad danske prioriteter, eksempelvis i forhold til bedre implementering og systematisk håndhævelse af reglerne i det indre marked. Der er fortsat for mange barrierer i det indre marked, og der er i det hele taget behov for, at alle medlemslande – også Danmark – kaster et kritisk blik på de nationale særregler, der kan hæmme den frie bevægelighed og dermed virksomhedernes vækstpotentiale.

Regeringen ser gerne, at Kommissionen gør endnu mere for at gøre det lettere at gribe ind over for nye uhensigtsmæssige nationale særregler, før de træder i kraft. Det er f.eks. afspejlet i strategien ved forslag om at styrke notifikationsproceduren for serviceydelser. Under drøftelsen på rådsmødet vil vi derfor fra dansk side opfordre Kommissionen til at introducere en forpligtende proportionalitetstest. Det bør bl.a. være et krav, at myndighederne dokumenterer, hvorfor der er behov for at indføre nye særregler i deres land. Regeringen vil i øvrigt opfordre Kommissionen til at fokusere på vækstpotentialet i deleøkonomi og arbejde for bedre rammevilkår, der muliggør udvikling af nye deleøkonomiske forretningsmodeller i EU. Regeringen mener desuden, at Kommissionen bør fokusere på at udvikle digitale løsninger, så det bliver lettere for virksomheder at dokumentere, at deres produkt eller service er i overensstemmelse med reglerne. Det kan spare virksomhederne for tid og besvær.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at ministeren ikke havde nævnt Kommissionens forslag om ophør af prisdiskrimination på nettet og ulovlig geoblocking. En del organisationer problematiserede f.eks. forslaget sprogekrav til brugsanvisninger. De siger, det ville blive unødigt omkostningstungt for virksomhederne med en forpligtelse til at sælge på hele det europæiske marked. Hvad mente ministeren om det forslag? Det kunne umiddelbart se ud til at gavne forbrugerne, men ville det måske bare få priserne til at stige?

Erhvervs- og vækstministeren gentog, at Kommissionen vil afskaffe uberettiget geografisk blokering, men den siger ikke noget om, hvad det betyder, eller hvordan det skal gøres. Det er selvfølgelig en fordel at se på, om der finder en diskrimination sted, men udfordringen ligger som altid i detaljen. Derfor var det svært at komme nærmere på et svar, end at man måtte afvente Kommissionens udspil. Direktivets overordnede formål er at styrke forbrugerbeskyttelsen, hvad han var positivt indstillet overfor.

3. Bedre regulering

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2015) 0215

Rådsmøde 3431 – bilag 1 (samlenotat side 31)

KOM (2015) 0215 – bilag 2 (henvendelse af 2/9-15 fra

Forbrugerrådet)

EU-note (141) – E 29 (EU-note af 3/6 om forslag til bedre lovgivning i EU)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 54 (udvalgsmødereferat, side 117, senest behandlet i EEU 25/9-15)

Erhvervs- og vækstministeren: Den næste sag, jeg vil nævne til orientering, er en drøftelse af den europæiske indsats for bedre regulering og koblingen til det indre marked. Sagen er på dagsordenen til rådsmødet til politisk drøftelse. Drøftelsen er en opfølgning på Kommissionens pakke om bedre regulering, som blev fremlagt den 6. maj 2015. Udvalget blev på det tidspunkt orienteret om sagen. Jeg orienterede også om sagen i september forud for seneste ordinære rådsmøde, hvor sagen var på dagsorden for rådsmødet. Drøftelsen blev imidlertid udskudt til rådsmødet den 30. november. Jeg vil derfor blot henvise til min forelæggelse i september. Hvis udvalget ønsker det, vil jeg naturligvis gerne gentage min forelæggelse fra september.

4. Kommissionens anbefaling til rådsanbefaling om oprettelse af nationale konkurrenceevneråd i euro-området

– *Præsentation fra Kommissionen/ Udveksling af synspunkter*

KOM (2015) 0601

Rådsmøde 3431 – bilag 1 (samlenotat side 36)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Erhvervs- og vækstministeren: Den sidste sag, jeg vil nævne til orientering, er en drøftelse af Kommissionens anbefaling til eurolandene om at etablere nationale konkurrenceevneråd. Sagen er en del af Kommissionens ØMU-pakke, som finansministeren forelagde for udvalget den 6. november 2015. I ØMU-pakken har Kommissionen anbefalet, at Rådet vedtager en anbefaling til medlemslandene om at oprette nationale konkurrenceevneråd. Rådene skal overvåge udviklingen i landenes konkurrenceevne og foreslå politiske tiltag, der kan styrke denne. Anbefalingen gælder eurolandene, men ikke-eurolande opfordres til at oprette lignende råd. På rådsmødet vil Kommissionen præsentere anbefalingen, der forventes drøftet blandt medlemslandene. Indtil videre har der været skepsis i flere medlemslande, bl.a. ud fra hensynet til ikke at blive pålagt flere ressourcekrævende organer uden en nøje vurdering af behovet. Herudover er der blevet efterspurgt en afklaring af en række elementer. Det drejer sig bl.a. om forholdet til allerede eksisterende nationale institutioner og råd, der overvåger konkurrenceevnesituationen og kommer med politikanbefalinger på området. I Danmark er Det Økonomiske Råd et godt eksempel. Regeringen lægger gene-

relt vægt på, at ØMU-tiltag er åbne for alle de medlemslande, der ønsker at deltage. Regeringen vil derfor arbejde for, at ikke-eurolande, hvis de ønsker det, vil kunne deltage på lige fod med eurolande i initiativet. Hvorvidt vi fra dansk side vil vælge at følge opfordringen til at oprette et konkurrenceevneråd, må afhænge af svarene på de udestående spørgsmål og af den endelige udformning af initiativet. Som jeg nævnte, er det en sag til politisk drøftelse, og derfor er vi tidligt i processen.

5. Rådskonklusioner om integritet i forskningen

– Vedtagelse

Rådsmøde 3431 – bilag 2 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren: Første punkt på dagsordenen er vedtagelse af rådskonklusioner om integritet i forskning, der skal sætte fokus på vigtigheden af at styrke forskningsintegriteten i EU. I EU-regi har Kommissionen været optaget af emnet siden 2012, hvor det - på dansk initiativ - blev skrevet ind i rammerne for rammeprogrammet for forskning og innovation, Horisont 2020, at støttemodtagere skulle respektere principperne for forskningsintegritet. Kommissionen arbejder nu på yderligere at styrke området på EU-plan. Det kan vi kun bakke op om.

I Danmark er vi med helt fremme på området, hvor vi er godt i gang med en række nationale initiativer. I november sidste år blev der lanceret en dansk kodeks for integritet i forskning. Kodeksen er blevet meget positivt modtaget i det danske forskersamfund og har opnået tilslutning fra alle universiteter, offentlige og private forskningsråd og fonde samt en række andre forskningsinstitutioner. Den danske kodeks møder også anerkendelse i internationale sammenhænge, hvor særlig den store nationale opbakning til kodeksen vækker opsigt. Danmarks aktive indsats skal fortsat være med til at sætte standarden for god forskningspraksis. Derfor er der for finansåret 2016 afsat midler til et forskningsprojekt, der kan gøre os klogere på nogle af de incitament, der påvirker integriteten i forskning. Der er endvidere nedsat et ekspertudvalg, som skal se på rammerne for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og den måde, vi behandler uredelighedssager på i Danmark. Udvalget forventes at komme med anbefalinger til ændringer inden årets udgang. EU's fokus på forskningsintegritet ligger således fint i forlængelse af vores egen indsats, og det var også min besked på det uformelle ministermøde i Luxembourg i juli måned.

6. Rådskonklusioner om en bedre rådgivningsstruktur for det europæiske forskningsrum

– Vedtagelse

Rådsmøde 3431 – bilag 2 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren: Andet punkt på dagsordenen handler om vedtagelse af rådskonklusioner om en bedre rådgivningsstruktur for det europæiske forskningsrum eller ERA, som det kaldes. Det handler om at stramme op, skabe et bedre overblik over implementeringen af ERA og styrke den strategiske rådgivning af Ministerrådet. Det kan jeg kun støtte. Klare prioriteter og klarhed over ansvarsfordelingen på EU-niveau kan bidrage positivt til udviklingen af ERA - også på nationalt niveau.

7. Rådskonklusioner vedrørende ligestilling

– Vedtagelse

Rådsmøde 3431 – bilag 2 (samlenotat side 6)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren: Et af temaerne i udviklingen af ERA handler om ligestilling, som er tredje punkt på dagsordenen. Der skal vedtages rådskonklusioner om kønsmæssig ligestilling i ERA. Rådskonklusionerne kan ses som en afslutning på en drøftelse om samme emne på det uformelle ministermøde i juli 2015. I EU er der fokus på at arbejde mod en mere ligelig kønsfordeling i besluttende organer på forskningsområdet. Det gælder f.eks. i universiteternes ansættelses- og bedømmelsesudvalg. For regeringen er det ikke et mål i sig selv, at der er lige mange mandlige og kvindelige forskere i Danmark. Forskere skal udvælges og forfremmes på baggrund af deres kvalifikationer og på baggrund af kvaliteten i deres forskning. Men både kvinder og mænd skal have de samme muligheder for at forfølge en forskerkarriere, hvis de ønsker det, og hvis de har de kvalifikationer, der skal til. Det er i høj grad universiteternes ansvar at skabe gode og lige vilkår for ansættelse og forfremmelse for deres mandlige og kvindelige forskere. Universiteterne har også taget dette ansvar på sig, og jeg har en forventning om og en tro på, at institutionerne fortsat påtager sig dette ansvar.

8. Investeringsplanen for Europa

– *Politisk drøftelse*

KOM (2014) 0903, KOM (2015) 0010

Rådsmøde 3431 – bilag 2 (sammenfatning side 9)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren: Sidste punkt på dagsordenen er en politisk drøftelse om investeringsplanen for Europa, den såkaldte Junckerpakke. Drøftelsen fokuserer på aspekter af investeringsplanen relateret til forskning og innovation. Investeringsplanen for Europa skal tiltrække private investeringer til store, strategiske projekter, der skal sætte skub i den europæiske udvikling og ikke mindst skabe vækst og beskæftigelse. Sigtet med investeringsplanen er at mobilisere op til 315 mia. euro i nye investeringer i 2015-17 via garantier. Til det formål er Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) etableret. Fonden er finansieret af omprioriteringer inden for rammerne af EU-budgettet, herunder Horisont 2020. Samtidig er forskning og innovation med Danmarks støtte blandt de udvalgte sektorer, hvor store, strategiske projekter kan opnå finansiering. Kommissionen har for nylig tilkendegivet, at den har en ambition om nye investeringer på mindst 50 mia. euro til forsknings- og innovationsprojekter via EFSI. Det er positivt, at der nu med denne drøftelse i ministerrådet er fokus på, hvordan viden-økonomien kan drage bedre nytte af investeringsplanen. Jeg vil afslutningsvis nævne, at det luxembourgske formandskab dagen inden rådsmødet afholder et uformelt rummøde for EU- og ESA- ministre (European Space Agency), hvor samarbejdet skal drøftes.

9. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger under eventuelt.

10. Siden sidst

Uddannelses- og forskningsministeren: Jeg vil også nævne, at jeg dagen før rådsmødet sidder i panelet til et policy seminar i Bruxelles med titlen "Solving Key Arctic Challenges in Horizon 2020" – altså hvordan vi løser udfordringerne i Horisont 2020 i forhold til Arktis. Initiativet, som finder sted i Europa-Parlamentet, er blevet til på foranledning af Uddannelses- og Forskningsministeriet, og der vil være deltagelse af medlemmer af Europa-Parlamentet, embedsmænd og eksperter på tværs af institutionerne i EU samt fra Danmark. Formålet er at drøfte, hvordan arktisk forskning kan styrkes i EU-rammeprogrammet for forskning og innovation, Horisont 2020, således at der opnås flere EU-midler til området. Et styrket og mere sammenhængende fokus på Arktis i Horisont 2020 er vigtigt for, at vores forskere og virksomheder kan levere den nødvendige nye viden og teknologi. Arrangementet breder sig over temaer som klimaforandringer, fiskeri, transport, kommunikation, infrastruktur, ren energi samt råmaterialer og skal resultere i et sæt anbefalinger som indspil til det kommende Horisont 2020-arbejdsprogram.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3433 (retlige og indre anliggender) den 3.-4. december 2015

Udlændinge-, integrations- og boligministeren gennemgik den del af dagsordenen for RIA-rådsmødet den 3.-4. december 2015, der vedrørte hendes område. Udvalget havde fået tilsendt et samlenotat med nærmere beskrivelse af sagerne på dagsordenen.

Justitsministeren orienterede om fire udvalgte væsentlige sager på rådsmødet for retlige og indre anliggender. Det ordinære rådsmøde kom i forlængelse af det ekstraordinære rådsmøde, som var blevet afholdt i Bruxelles den foregående fredag, den 20. november 2015. Det ekstraordinære rådsmøde blev afholdt i lyset af de tragiske begivenheder i Paris den 13. november 2015. Alle fire punkter blev forelagt til orientering. Derudover ville han give en kort orientering om status for EU's tiltrædelse til EMRK og om status for forhandlingerne om forslaget til generel databeskyttelsesforordning. Disse to punkter var ikke på dagsordenen for rådsmødet, men udvalget var tidligere blevet lovet en orientering om status.

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser

– *Status*

KOM (2012) 0363

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (141) – bilag 268 (udvalgsmødereferat side 276, senest behandlet i EUU 28/11-14 – ingen omtale)

EUU alm. del (12) – bilag 443 (udvalgsmødereferat side 1299, behandlet i EUU 31/5-13)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

2. Forslag til Rådets forordning om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed (EPPO) *

– *Delvis generel indstilling*

KOM (2013) 0534

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 20)

KOM (2013) 0534 – bilag 1 (brev af 12/11-13 fra Kommissionen om begrundede udtalelser om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed)

KOM (2013) 0534 – bilag 2 (korrespondance af hhv. 14/3-14 og 2/4-14 mellem det britiske Overhus og Kommissionen om Kommissionens håndtering af det gule kort)

KOM (2013) 0534 – bilag 3 (Det hollandske Repræsentanternes Hus' positionspapir om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed)

KOM (2013) 0534 - svar på spørgsmål 1 om regeringens holdning til Kommissionens beslutning om at ignorere det gule kort fra en række nationale parlamenter vedr. forslag om en europæisk anklageyndighed fra justitsministeren

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 69 (udvalgsmødereferat side 183, senest behandlet i EUU 2/10-15 – ingen omtale)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Sikring af strafferetsplejen i den digitale tidsalder – hvad er behovene?

– *Status*

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 35)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse af passageroplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet*

– *Status*

KOM (2011) 0032

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 39)

KOM (2011) 0032 – bilag 2 (kopi af REU alm. del - svar på spm. 403 om forhandlingerne om EU's PNR-forslag)

EU-note (15) – E 13 (EU-note af 23/11-15 om PNR)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 69 (udvalgsmødereferat side 174, senest behandlet i EUU 2/10-15)

Justitsministeren: Dagsordenens punkt 4 omhandler forslaget til et direktiv om oprettelse af et europæisk PNR-system. Formandskabet forventes at give en statusorientering om forhandlingssituationen. Forslaget har gennem flere år ligget stille i Europa-Parlamentet. I juli måned i år vedtog Parlamentet så sine ændringsforslag til direktivet, og trilogforhandlingerne mellem Rådet, Kommissionen og Parlamentet blev påbegyndt i september. Forhandlingerne har kørt trægt, da især Rådets og Parlamentets forhandlingsudgangspunkter har ligget meget langt fra hinanden. På det ekstraordinære rådsmøde den 20. november 2015 vedtog Rådet en række konklusioner om PNR-direktivet.

Konklusionerne var, at direktivet også bør omfatte flyvninger internt mellem EU-landene; at dets anvendelsesområde ikke bør begrænses til grænseoverskridende kriminalitet; og at der bør fastsættes bestemmelser om, at indhentede PNR-oplysninger kan opbevares i umaskeret form i tilstrækkelig lang tid. Rådet vedtog herudover, at det haster og har høj prioritet at få vedtaget et ambitiøst PNR-direktiv inden udgangen af 2015. Vi er fra dansk side helt enige i de prioriteter, der blev vedtaget på rådsmødet. Jeg håber, at konklusionerne vil medføre, at der bliver sat yderligere skub i forhandlingerne. Direktivforslaget er omfattet retsforbeholdet. Det er dog et af de forslag, som partierne bag aftalen om tilvalg af retsakter på området for retlige og indre anliggender allerede har tilkendegivet, at man er indstillet på at Danmark deltager i. Jeg forventer at kunne tage statusorienteringen om forhandlingerne om direktivforslaget til efterretning.

5. Terrorbekæmpelse

- *Orientering fra formandskabet og EU's antiterrorkoordinatør – status og orienterede debat*

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 58)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren: Jeg vil nu vende mig mod dagsordenens punkt 5 om terrorbekæmpelse, der – desværre – er et højaktuelt emne. I forlængelse af det seneste terrorangreb i Paris blev der som bekendt afholdt et ekstraordinært rådsmøde den 20. november i år. Formandskabet har lagt op til en drøftelse af status for arbejdet med at implementere de tiltag mod terrorisme, som er nævnt i stats- og regeringschefserklæringen af 12. februar 2015. På rådsmødet i oktober blev det bl.a. besluttet, at der frem mod det kommende rådsmøde skulle fokuseres på fem konkrete prioriter. De fem prioriteter falder inden for følgende områder:

- grænsekontrol ved EU's ydre grænser (to tiltag),
- informationsudveksling,
- forebyggelse af radikaliserings på internettet og
- terrorbekæmpelse uden for EU.

Forordningsforslaget om fritagelse for legalisering har været under forhandling siden juni 2013. Forslaget har senest været forelagt for udvalget i juni til orientering. I februar måned blev forslaget forelagt for udvalget med henblik på forhandlingsoplæg.

Forhandlingsoplægget gik dengang ud på, at Danmark støtter initiativer, der bidrager til at lette de administrative byrder for borgere og virksomheder i EU med henblik på at fremme den frie bevægelighed og de økonomiske aktiviteter i EU, og at Danmark generelt set er positivt indstillet over for forslaget.

På rådsmødet den 15.-16. juni 2015 opnåede formandskabet en generel indstilling til forslaget, og der har efterfølgende været afholdt trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet. Den 13. oktober lykkedes det at opnå en kompromisaftale med Europa-Parlamentet. På et møde den 21. oktober i Coreper II blev der konstateret opbakning til kompromispakken. Europa-Parlamentets JURI-udvalg vedtog den 12. november 2015 den konsoliderede tekst til forordningen. Forslaget er nu sat på rådsmødedagsordenen med henblik på at konstatere, at der er opnået politisk enighed om den konsoliderede tekst til forordningen, som er udtryk for den kompromisaftale, der er opnået med Europa-Parlamentet.

Vi kan fra dansk side støtte den konsoliderede forordningstekst.

6. Forslag til forordning om fremme af den frie bevægelighed for borgere og virksomheder gennem en forenkling af accepten af visse offentlige dokumenter i Den Europæiske Union og om ændring af forordning (EU) nr. 1024/2012

– *Politisk enighed*

KOM (2013) 0228

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 64)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 3396 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde RIA 15-16/6-15)

EUU alm. del (141) – bilag 442 (udvalgsmødereferat side 667 FO, forhandlingsoplæg forelagt 27-2-15)

Justitsministeren: Dagsordenens punkt 6 omhandler et forslag til forordning om fritagelse for legalisering af visse offentlige dokumenter. Formålet med forslaget er at forenkle processen for anerkendelse af offentlige dokumenter i Den Europæiske Union og dermed bl.a. fremme den frie bevægelighed for borgerne. Forslaget forpligter myndighederne i medlemsstaterne til at acceptere visse offentlige dokumenter udstedt af andre medlemsstater, uden at dokumenterne er legaliserede.

Forslaget finder anvendelse på offentlige dokumenter vedrørende fødsel, død, navn, civilstand, slægtskab, adoption, opholdssted eller bopæl samt statsborgerskab. Forordningen finder desuden anvendelse på dokumenter vedrørende, om en person er i live, har en strafteftest samt om valgrettigheder.

7. Fornyelse af EU's interne sikkerhedsstrategi (2015-2020)

– *Orienterende debat*

KOM (2015) 0185

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 74)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 69 (udvalgsmødereferat side 178, senest behandlet i EUU 2/10-15 – ingen omtale)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Migrationskrisen i Europa: Forhold vedrørende det judicielle samarbejde og kampen mod Xenofobi

– *Status*

– *Videre skridt*

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 78)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 69 (udvalgsmødereferat side 186, senest behandlet i EUU 2/10-15)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Lagring af data om elektronisk kommunikation (logning)

– *Orienterende debat*

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 82)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EU-agenturet for samarbejde og uddannelse inden for retshåndhævelse (Europol) samt om ophævelse af afgørelse 2009/371/RIA og 2005/681/RIA* **

– *Politisk enighed*

KOM (2013) 0173

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (sammenfatning side 86)

EU-note (13) – E 11 (EU-note af 14/2-14 om debat om parlamentarisk kontrol med Europol)

EU-note (12) – E 25 (EU-note af 9/4-13 om EU-forslag sender Danmark ud af Europol)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (13) – bilag 513 (udvalgsmødereferat side 1012, senest behandlet i EUU 28/5-14)

Justitsministeren: Dagsordenens punkt 10 omhandler Europolforordningsforslaget. Forslaget er som bekendt omfattet af retsforbeholdet, og derfor forelægges sagen til orientering. Kommissionens forslag har til formål at erstatte det nuværende Europol med et nyt EU-agentur. Mange af de 10 eksisterende regler videreføres, men der er også nogle ændringer, bl.a. styrkes den parlamentariske kontrol med Europol. Det betyder, at både Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter får en række nye beføjelser. Derudover styrkes Europol som knudepunkt for udveksling af informationer mellem politiet i EU-landene. Det sker navnlig, ved at medlemslandenes forpligtelse til at levere oplysninger til Europol skærpes. Reglerne om databeskyttelse bliver også opdateret.

Trilogforhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet blev påbegyndt i efteråret sidste år. På trilogmødet den 26. november blev der opnået politisk enighed. Det er forventningen, at formandskabet vil orientere herom på rådsmødet. Herefter forventes den endelige vedtagelse af forordningen at ske i starten af det nye år. Efter vedtagelsen vil der være en overgangsperiode, indtil det nye Europol er oppe at køre – og Danmark må forlade samarbejdet. Datoen, den 1. juli 2017, fremgår af den politiske aftale, men det er samtidig aftalt, at det er op til Rådet at fastsætte en tidligere anvendelsesdato, hvilket må forventes at ske.

Regeringen mener, at det er afgørende, at Danmark fortsat kan deltage fuldt ud i Europols arbejde. Det er grunden til, at danskerne den 3. december skal stemme om at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Et ja den 3. december er nemlig den eneste garanti, der kan gives for, at Danmark forbliver fuldgyldigt medlem af Europol.

Søren Søndergaard spurgte om, hvornår der ville ligge en autoriseret dansk oversættelse af Europolteksten. Han takkede ministeren for at vende tilbage med svar på spørgsmålet om EU-Domstolens dom vedrørende den europæiske menneskerettighedskonvention. Kunne ministeren knytte nogle ord til, hvad Domstolens anstødssten egentlig var i forhold til at tilslutte sig menneskerettighedskonventionen. Hvad var substansen? Det er klart, at det er teknisk vanskeligt, men er det bare det?

Justitsministeren svarede, at en dansk oversættelse først vil blive offentligt tilgængelig efter vedtagelsen primo 2016. Ministeren ville gerne besvare spørgsmålet skriftligt, så det kunne blive helt præcist. Det kunne være et godt grundlag for en fremtidig diskussion.

11. Bekæmpelse af hadefuld tale på Internettet

– *Orienterende debat*

Rådsmøde 3433 – bilag 2 (samlenotat side 106)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

12. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning, studier, elevudveksling, lønnet og ulønnet praktik, volontørtjeneste og au pair-ansættelse (studie- og forskerdirektivet)

– *Politisk enighed*

KOM (2013) 0151

Rådsmøde 3433 – bilag 3 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

Udlændinge- og integrationsministeren: Første punkt på dagsordenen vedrører studie- og forskerdirektivet. Det er ikke så ofte, at vi har et punkt på, der vedrører lovlig indvandring, og sagen har heller ikke været på rådsmødedagsordenen, siden direktivet blev fremsat i 2013. Forslaget er nu næsten færdigforhandlet, og jeg forventer, at der på rådsmødet kan opnås politisk enighed, så forslaget kan blive endeligt vedtaget inden for kort tid. Direktivforslaget fastlægger ensartede regler for tredjelandsstatsborgere, der vil opholde sig i over tre måneder i et EU-land med henblik på forskning, studie, elevudveksling, praktik, volontørtjeneste eller au pair-ansættelse. Det handler bl.a. om, hvilke adgangskrav der er for de personer, som direktivet omfatter, hvilke rettigheder de får, og muligheden for at bevæge sig rundt mellem EU-landene. På grund af retsforbeholdet kommer direktivet ikke til at gælde i Danmark, men vi har selvfølgelig tilsvarende nationale regler for disse persongrupper.

Den 1. januar 2015 trådte der nye danske regler i kraft, som betyder, at virksomheder i Danmark får lettere adgang til højt kvalificeret arbejdskraft fra lande uden for EU. Disse regler inkluderer bl.a. bedre vilkår for forskere og et etableringskort til internationale dimitterende, som giver adgang til at arbejde i Danmark i 2 år og mulighed for at starte egen virksomhed. Regeringen støtter derfor også en vedtagelse af direktivet, som kan medvirke til, at vi i EU kan tiltrække de dygtigste forskere og studerende.

13. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en omfordelingsordning i krisesituationer og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsskibsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne

– *Status*

KOM (2015) 0450

Rådsmøde 3433 – bilag 3 (samlenotat side 7)

L 29 - svar på spm. 35 om, hvorvidt regeringen fastholder sin garanti om, at Danmark ikke skal være en del af den EU-lovgivning på asyl- og indvandringsområdet, som Danmark i dag står uden for, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

KOM (2015) 0450 - svar på spm. 1 om, at Danmark ikke skal være en del af den EU-lovgivning på asyl- og indvandringsområdet, og at Danmark ikke vil deltage i en permanent omfordelingsmekanisme, fra statsministeren

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 69 (udvalgsmødereferat side 189, senest behandlet i EUU 2/10-15)

Udlændinge- og integrationsministeren: Næste punkt på dagsordenen drejer sig om Kommissionens forslag om en permanent og bindende omfordelingsmekanisme integreret i en revideret Dublinforordning, som blev fremsat den 9. september 2015. Der har endnu kun været helt indledningsvise drøftelser, men som det ser ud lige nu, er der kun begrænset opbakning til Kommissionens forslag. Mange medlemslande vil gerne afvente en evaluering af de krisemekanismer, der allerede er vedtaget for en midlertidig omfordeling fra hot-spot i Italien og Grækenland. Kommissionen forventes desuden at komme med en evalueringsrapport af det gældende Dublinsystem i 2016, og vi mener fra dansk side sammen med flere andre medlemslande, at det giver mening at afvente denne rapport, inden man går i gang med at ændre Dublinforordningen.

14. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af en fælles EU-liste over sikre tredjelande i forbindelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse, og om ændring af direktiv 2013/32/EU (førstebehandling)

– *Status*

KOM (2015) 0452

Rådsmøde 3433 – bilag 3 (samlenotat side 13)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 69 (udvalgsmødereferat side 190, senest behandlet i EUU 2/10-15)

Udlændinge- og integrationsministeren: Så kommer vi til punktet vedrørende forslaget om en liste over sikre oprindelseslande, som Kommissionen fremsatte den 9. september i år. Vi forventer, at formandskabet vil give en status på forhandlingerne. Formålet med forslaget er at smidiggøre sagsbehandlingen med en særlig hurtig procedure i sager, hvor en asylansøgning vurderes at være ubegrundet, og hvor ansøgeren kommer fra et land på listen.

Regeringen mener, det er en god idé, at EU-landene arbejder med en sådan liste. Som det fremgår af forslaget, kan Danmark dog ikke deltage i forordningen på grund af retsforbeholdet. Til gengæld har Danmark sin egen nationale liste. Med undtagelse af Tyrkiet indgår alle landene på Kommissionens liste også på Danmarks liste.

15. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller

– *Politisk enighed*

KOM (2011) 0126

Rådsmøde 3433 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (141) – bilag 268 (udvalgsmødereferat side 308, senest behandlet i EUU 28/11-14)

Social- og indenrigsministeren forelagde punkt 15 og 16 under et.

16. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber

– *Politisk enighed*

KOM (2011) 0127

Rådsmøde 3433 – bilag 1 (samlenotat side 18)

EUU alm. del (15) – bilag 126 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (14) – bilag 268 (udvalgsmødereferat side 308, senest behandlet i EUU 28/11-14)

Social- og indenrigsministeren ønskede at forelægge de to punkter samlet. Det drejede sig om to familieretlige sager:

- forslag til en forordning om formueordningen mellem ægtefæller.
- forslag til en forordning om formueordningen mellem registrerede partnere.

Social og indenrigsministeren: Da forslagene omhandler familieret, skal de vedtages med enstemmighed. Forslagene er omfattet af retsforbeholdet. Begge forslag indeholder regler om international kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i sager om formueordningen mellem henholdsvis ægtefæller og registrerede partnere. Formueordningen mellem ægtefæller og mellem registrerede partnere vedrører navnlig deling af ægtefællernes eller parternes formue ved skilsmisse eller den enes død. Det kaldes bodeling. Som jeg orienterede udvalget om i sidste uge under samrådet om Bruxelles IIa-forordningen, kan EU på det familieretlige område kun lovgive om grænseoverskridende spørgsmål. Det vil sige, at EU heller ikke kan ændre på de danske regler om bodeling. For 1 år siden besluttede Rådet at udsætte sagen, sådan at landene kunne overveje den. Formandskabet har siden da gennemført en række uformelle drøftelser, der har resulteret i et kompromisforslag, som det ser ud til, at alle lande kan støtte. I hvert fald har formandskabet lagt op til, at forordningen vedtages på rådsmødet i december som et a-punkt, dvs. uden politisk drøftelse. Regeringen er generelt positivt indstillet over for forslagene, men da de som sagt er omfattet af retsforbeholdet, vil de ikke gælde for Danmark.

17. Migrationskrisen: status over situationen og opfølgning af gennemførelsen af de trufne foranstaltninger. Kommende tiltag

– *Status/politisk drøftelse*

KOM (2015) 0510

Rådsmøde 3433 – bilag 4 (supplerende samlenotat side 2)

EUU alm. del (15) – bilag 69 (side 192, behandlet i EUU 2/10-15)

Udlændinge- og integrationsministeren: Næste punkt er et generelt punkt om migrationskrisen, hvor vi vil få de seneste tal og en generel status over situationen. På det ekstraordinære rådsmøde den 9. november blev man enige om, at indsatsen med etablering af hotspots skal intensiveres. Efter planen skulle alle hotspots være fuldt funktionsdygtige inden udgangen af november, men vi må konstatere, at der fortsat er et stykke vej. Pr. 25. november er der omfordelt samlet 130 asylansøgere fra Italien og 30 asylansøgere fra Grækenland. Der er kun meget få, der lader sig registrere som asylansøgere, og omfordelingen af de 160.000 asylansøgere ser derfor ud til at have meget lange udsigter. Det skal vi selvfølgelig have fundet en løsning på. Derudover forventer jeg, at vi også skal drøfte nogle af de andre initiativer, der er igangsat, herunder en fælles informationsstrategi rettet mod asylansøgere, migranter, menneskesmuglere og menneskehandlere. Vi skal sandsynligvis også drøfte nogle af de initiativer, som blev vedtaget på det ekstraordinære rådsmøde den 20. november vedr. en styrkelse af de ydre grænser og Frontex' arbejde i grænseområderne. Endelig skal jeg også nævnte, at der på søndag er indkaldt til et topmøde mellem Tyrkiet og EU's stats- og regeringschefer, hvor samarbejdet med Tyrkiet skal drøftes. Det er derfor også sandsynligt, at der vil være en opfølgning på dette møde.

Rasmus Nordqvist havde været på Lesbos i begyndelsen af ugen og var chokeret over, hvordan man behandler de mennesker, der kommer til Europa, og over det kaos, der hersker. Han spurgte, om ikke udfordringerne med den midlertidige omfordeling af de 160.000 hang sammen med, at hotspottene ikke fungerer. Lejrene på Lesbos, der skal registrere flygtningene, fungerer ikke. De er indrettet til 2.000, og der befinder sig i snit 6.000. Krævede omfordelingen ikke, at man fik styr på modtagelsen?

Rasmus Nordqvist spurgte også til den permanente omfordeling, som Kommissionen efterspørger, men som der var en del skepsis omkring. Ledte man efter alternativer til den permanente omfordeling? Var der andre løsninger end at styrke grænsekontrollen ved de ydre grænser? Med det nuværende antal flygtninge vil der komme asylansøgere fra verdens krigs- og kriseområder, uanset hvor meget man styrker den ydre grænsekontrol.

Udlændinge- og integrationsministeren var desværre helt enig i, at omfordelingen ikke er oppe at køre endnu. Det var et forsvindende lille antal, der var blevet omfordelt, og det hang sammen med mange ting. Danmark bidrager med det, man skal, både hvad angår den materielle del, personel og indsatsen i EU. Alle lande ser på det med største alvor fra hver sit udgangspunkt.

På spørgsmålet om, hvorvidt der bliver diskuteret andet end styrkelse af den ydre grænsekontrol, svarede ministeren bekræftende. Der ville være topmøde den følgende søndag,

og Tyrkiet var efter hendes vurdering en nøgle til at få det til at fungere på sigt. De ydre grænser og samarbejdet med Tyrkiet herom skal fungere, og så var der spørgsmålet om hjælp i nærområderne. Dårlige forhold her er en enorm drivkraft til at rejse mod Europa. Der er nogle generelle ting, der skal fungere. Det bedste ville være, hvis man kunne skabe fred i Syrien og omegn, men det har lange udsigter. Her bidrager Danmark også.

Rasmus Nordqvist sagde, det var Europas største udfordring lige nu. Modtagelsen af de folk, der kom til Europa, var ikke værdig. Man prøver at leve op til nogle menneskerettigheder og værdier, og den nuværende situation er ikke Europa værdig. På Lesbos er det ikke migranter på jagt efter et bedre liv, det er flygtninge fra Syrien, Afghanistan – hvor de bl.a. flygter for at blive tvunget til at kæmpe for Taleban imod det, vi prøver at forsvare. Man havde haft planer om at etablere hotspots. Han havde talt med folk fra Frontex på Lesbos, som virkelig knokler. Han var glad for at møde dem og høre, at de var optagede af at lave et godt arbejde til gavn for asylansøgerne, så man kan behandle dem ordentligt og få dem videre i systemet. Men er Danmark med til at udvikle nye løsninger? Det fungerer ikke nu, og det er vigtigt at finde ud af, hvordan man så håndterer det. Processen skal op i tempo, det handler om menneskeskæbner, og det er synd at vade rundt i de samme ting i stedet for at finde på nye løsninger.

Udlændinge- og integrationsministeren sagde, at de ikke var enige hele vejen. Det var ikke alle, der kom til Europa, der havde krav på beskyttelse. Slet ikke. En meget stor andel er migranter. Man kan ikke fortænke dem i at forsøge at skabe sig et bedre liv i Europa, havde det været hende selv, havde hun gjort det samme. Hun havde også mødt Frontex-medarbejdere, og mente ikke, man var et uhyggeligt menneske, bare fordi man forsøger at få styr på flygtninge- og migrantsituationen i Europa. Det er menneskeskæbner, man arbejder med, og derfor gør de medarbejdere, som er udstationeret ved Lesbos alt, hvad de kan. Men mange af de ankomne vælger ikke at gøre brug af faciliteterne og lade sig registrere der og dermed heller ikke kommer til at indgå i den omfordelingsordning. Det er et af hovedproblemerne. Det skal man se om man kan finde en løsning på, og det diskuterer man selvfølgelig. På sidste RIA-møde var det noget af det, der blev brugt aller mest tid på. Et andet problem var, at en række europæiske lande var meget pressede, hvad man kunne se på den måde, deres regeringer og parlamenter reagerer på. Der sker opstramninger hele vejen rundt. Her erfaringsudveksler man, når man mødes formelt og uformelt. Men på dagsordenen fyldte omfordeling, hotspots og ydre grænsekontrol mest.

Rasmus Nordqvist fortalte, at folk på Lesbos havde stået i 6-7 dage i lejre beregnet til en fjerdedel af de tilstedeværende. De får så et nummer til en ny kø, hvor de står i 1-2 dage. De bliver registreret med fingeraftryk og billeder, så der er de vel allerede inde i systemet. Måske handlede det om at informere folk ordentligt om, hvad det betyder at blive registreret, hvor man kunne komme videre fra, så de ikke gemmer sig. Det er ikke nogen lille rejse, de skal på, eksempelvis fra Lesbos. Her skal de finde penge til færgen til Athen, der koster mere for dem end for andre mennesker. De skal vandre op gennem Europa med fare for, at grænserne lukker. Ved at informere bedre kunne man måske undgå ulykkelige skæbner med folk, der allerede har været på flugt længe, og som er syge, gamle eller sårede.

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at der var to køer, man kunne stille sig op i ved disse hotspots: en migrantkø og en asylansøgerkø. Alle stiller sig op i migrantkøen for at undgå Sydeuropas asylsystem og bliver dermed ikke en del af omfordelingen. Man kører derfor kampagner nu for at få folk ind i asylsystemet for at overbevise folk og informere dem om, hvad det betyder. Mange ønsker ikke at indgå i omfordelingen men i stedet søge til et bestemt land, de har valgt. Der kommer rigtig mange til Tyskland og Sverige – så mange, at selv Sverige vil stramme op på sin udlændingepolitik.

18. Forvaltning af Schengensamarbejdet – Kommissionens, Europa-Parlamentet og Rådets 8. halvårslige rapport om Schengenområdet funktion

– *Orientering fra Kommissionen/ Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3433 – bilag 4 (supplerende samlenotat side 8)

Udlændinge-, integrations- og boligministeren: Det sidste punkt på dagsordenen vedrører Kommissionens 8. halvårslige rapport om Schengenområdet funktion. Vi forventer en drøftelse af situationen i Schengenområdet med udgangspunkt i rapporten, som vi fortsat afventer og derfor ikke kender det endelige indhold af. Det står klart, at Schengensamarbejdet lige nu er udfordret. Derfor er det også vigtigt, at de tiltag, som blev vedtaget på rådsmødet den 20. november 2015, for at styrke de ydre grænser bliver realiseret hurtigst muligt. For at foregribe spørgsmålet fra Dansk Folkeparti om, hvornår vi lukker den danske grænse, kan jeg bare sige, at regeringen selvfølgelig følger situationen ved de danske grænser tæt og vurderer løbende på baggrund af politiets efterretninger, om der skulle være et behov for at indføre midlertidig grænsekontrol i Danmark. Det har endnu ikke været vurderingen.

Så er der ikke mere på dagsordenen, men det kan nå at ændre sig i løbet af næste uge – ikke mindst i lyset af topmødet på søndag. Vi vender selvfølgelig tilbage, hvis der er afgørende nyt, og ellers satser vi på, at det bliver årets sidste RIA-rådsmøde.

20. Siden sidst

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg vil kort nævne resultatet af det ekstraordinære rådsmøde den 20. november i lyset af de forfærdelige begivenheder i Paris for 14 dage siden. Rådsmødet blev dækket af justitsministeren, da det overordnede tema var terror. En vigtig del af drøftelserne handlede imidlertid om styrkelse af de ydre grænser, og man vedtog i den forbindelse et sæt rådskonklusioner, som fokuserede på dette og på at forbedre kontrollen med, hvem der rejser ind i Europa. Man blev bl.a. enige om, at medlemslandene skal blive bedre til at anvende de fælles risikoindikatorer til kontrol af EU-borgere, som allerede er blevet vedtaget, når de krydser en ydre grænse. Endelig vil jeg også lige nævne et nyt initiativ, som lægger op til systematisk og automatiseret kontrol af alle EU-borgere ved de ydre grænser inden for rammerne af et fremtidigt smart bordersystem.

Justitsministeren: Afslutningsvis vil jeg følge op på sagen om EU's tiltrædelse til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) og give en kort orientering om status for forhandlingerne af den generelle databeskyttelsesforordning. Jeg skal dog gøre opmærksom på, at disse sager ikke er på rådsmødedagsordenen denne gang.

For så vidt angår EU's tiltrædelse af EMRK, tilkendegav EU-Domstolen som bekendt i sin udtalelse fra december 2014, at udkastet til tiltrædelsesaftale på en række punkter ikke var foreneligt med EU-retten og den tilknyttede protokol om EU's tiltrædelse af Menneskerettighedskonventionen. På RIA-rådsmødet i oktober blev Kommissionen opfordret til at udarbejde en skriftlig analyse med henblik på at bringe drøftelserne i rådsarbejdsgruppen videre. Kommissionen blev også opfordret til at viderebringe beskeden om, at EU fortsat er opsat på at kunne tiltræde Menneskerettighedskonventionen, til de øvrige aftaleparter. Kommissionen har på den baggrund udarbejdet et oplæg til diskussion af en række af de problemstillinger, som EU-Domstolen rejste i sin udtalelse. Oplægget er blevet drøftet på et møde i rådsarbejdsgruppen i november. Men det er en teknisk og juridisk svær opgave, og der er behov for yderligere drøftelser og overvejelser i rådsarbejdsgruppen, inden sagen kan komme videre.

For så vidt angår status i forhandlingerne af den generelle databeskyttelsesforordning, fik min forgænger som bekendt mandat her i udvalget forud for rådsmødet for retlige og indre anliggender i juni 2015 til at tilslutte sig den generelle indstilling i Rådet. I umiddelbar forlængelse af rådsmødet i juni gik trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet i gang. Forhandlingerne med Europa-Parlamentet har de sidste måneder været meget intensive. På nuværende tidspunkt er der ikke opnået endelig enighed om nogen del af forslaget, selvom forhandlingsparterne naturligvis har nærmet sig hinanden på en række punkter. Det er fortsat formandskabets målsætning at afslutte forhandlingerne inden udgangen af 2015.

FO Punkt 5. Finansieringen af flygtningefaciliteten for Tyrkiet

– *Sagen er ikke på dagsordenen for et rådsmøde, men der forventes politisk enighed på EU-Tyrkiet-topmødet 29. november 2015*

Forelæggelse ved finansministeren

EUU alm. del (15) – bilag 131 (samlenotat)

Finansministeren: Jeg vil gerne indledningsvis starte med at takke udvalget for muligheden for at forelægge denne sag med så kort varsel. Sagen forelægges til forhandlingsoplæg, da sagen har væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Formanden for Det Europæiske Råd (DER) indkaldte den 23. november EU's stats- og regeringsledere til et topmøde mellem EU og Tyrkiet på søndag, hvor stats- og regeringslederne deltager. Det primære formål med mødet er at nå til enighed med Tyrkiet om at styrke samarbejdet om håndteringen af flygtningesituationen. Det væsentligste nye element heri er økonomisk støtte fra EU på 3 mia. euro til Tyrkiet, som skal hjælpe Tyrkiet med at håndtere de over 2 mio. flygtninge, som opholder sig i landet. Kommissionen lægger op til, at der etableres en såkaldt flygtningefacilitet, som skal finansieres af både EU's budget og af nationale bidrag. Det er derfor, det er mig, der som finansminister forelægger sagen til forhandlingsoplæg.

Flygtningefaciliteten for Tyrkiet skal ses i lyset af den europæiske migrationsindsats, hvor EU bl.a. har været i dialog med Tyrkiet om gensidig assistance. EU's stats- og regeringsledere udtrykte på DER-mødet den 15. oktober vilje til at intensivere det politiske og økonomiske engagement substantielt i Tyrkiet. Til gengæld vil Tyrkiet bidrage til bekæmpelsen af irregulær migration til EU. F.eks. vil Tyrkiet styrke sin kystbevogtning, gøre det lettere at tilbagesende migranter og sikre bedre registrering af flygtningene.

Kommissionen har derfor besluttet at etablere en flygtningefacilitet for Tyrkiet. Forventningen er på nuværende tidspunkt, at EU's stats- og regeringsledere vil indgå en aftale med Tyrkiet på topmødet på søndag, som vil binde EU politisk til et tilsagn om støtte på 3 mia. euro. Regeringen har på den baggrund valgt at indhente et tidligt forhandlingsoplæg i Folketinget.

For så vidt angår den konkrete udmøntning, lægger Kommissionen op til, at der skal afsættes i alt 3 mia. euro til Tyrkiet i 2016 og 2017. Det svarer til godt 22 mia. kr. 0,5 milliard skal komme fra EU's budget. De resterende 2,5 mia. euro skal komme fra medlemslandene i form af nationale bidrag. Kommissionen lægger op til at anvende samme fordelingsnøgle som ved finansieringen af EU's budget. Det betyder, at Danmark skal betale et nationalt bidrag til Tyrkiet på 358 mio. kr. I henhold til OECD's definitioner kan det bilaterale bidrag til Tyrkiet opgøres som udviklingsbistand. Det danske nationale bidrag vil således blive finansieret via udviklingsbistanden. Kommissionen lægger op til, at midlerne skal prioriteres til humanitær nødhjælp, støtte til flygtninge og asylansøgere, og hjælp til de tyrkiske myndigheders håndtering af flygtningesituationen.

Regeringens holdninger er følgende:

- Regeringen støtter etableringen af flygtningefaciliteten og den økonomiske støtte på 3 mia. euro til Tyrkiets håndtering af flygtningesituationen.
- Regeringen støtter i udgangspunktet den foreslåede fordeling af midler fra EU's budget og medlemslandene.
- Vedrørende brugen af midler fra EU's budget lægger regeringen vægt på, at midlerne findes via omprioriteringer inden for EU's budget. Det skal dog ske på en måde, så vi undgår, at der tages penge fra EU's øvrige nærområdeindsats.
- For så vidt angår de bilaterale bidrag fra medlemslandene, lægger regeringen vægt på, at der anvendes en fair fordelingsnøgle. Derfor støtter regeringen Kommissionens forslag om at anvende den samme fordelingsnøgle som ved EU's budget.
- Afslutningsvis lægger regeringen vægt på, at midlerne allokeres til flygtningerelaterede udgifter som humanitær bistand, inklusion af flygtningene i det tyrkiske samfund og tiltag til at forhindre irregulær migration.

Søren Søndergaard sagde, at Enhedslisten gennem længere tid havde efterlyst en samlet politik over for Tyrkiet, både i Europaudvalget og i Udenrigspolitisk Nævn. Tyrkiet var i højere og højere grad en islamistisk stat, der undertrykker alle andre strømninger i landet. Den største oppositionsavis, Cumhuriyet, havde fået sin ledelse arresteret, en lang række oppositionsaviser var blevet overtaget af staten, der udgiver dem med det modsatte budskab. Dertil kom undertrykkelsen af kurderne. Man kunne ikke nøjes med at beskæftige sig med et hjørne af Tyrkiet uden at have en samlet vurdering af udviklingen i landet at gå ud fra. Den vurdering havde man ikke foretaget, og derfor kunne Enhedslisten umuligt støtte forslaget. Det var også uklart, hvordan midlerne skulle bruges, og hvilken sikkerhed der var for, at midlerne nåede ud til de mest trængende. Søren Søndergaard havde selv besøgt de kurdiske områder i Tyrkiet og set, hvordan hundredetusindvis af flygtninge boede privat uden hjælp fra den tyrkiske regering, mens andre var i flygtningelejr og fik hjælp. Mange kurdiske flygtninge og byer fik ingen hjælp. Der var ingen sikkerhed for, at de danske penge ikke ville være med til at fortsætte den diskrimination, som havde til formål at holde islamisten Erdogan ved magten. Det kunne Enhedslisten under ingen omstændigheder støtte. Derudover var det heller ikke specielt kløgtigt at finansiere flygtningeindsatsen med nedskæringer, der i sidste ende vil skabe flere flygtninge.

Kenneth Kristensen Berth syntes, det var dejligt at høre så klare udmeldinger imod islamismen fra venstrefløjens. Han delte opfattelsen af, at der var en bekymrende islamisering i gang i Tyrkiet. Den danske regerings position heroverfor var ikke særlig tydelig.

I Dansk Folkeparti undrede man sig over, at Danmark skulle betale 358 mio. kr. til Tyrkiet på trods af det danske forbehold på asyl- og udlændingeområdet, som det efter Dansk Folkepartis mening faldt ind under. Ligesom Danmark ikke betalte til Grækenland under

eurokrisen, syntes han heller ikke, man skulle betale her. Man anede ikke, hvad man fik for pengene, men håbede bare, man kunne stole på en stor skurk. Erdogan havde ikke været til at stole på hidtil, og der var ingen grund til at tro, at Tyrkiet ville overholde sine løfter. Menneskerettighederne gjorde ikke stort indtryk på den siddende tyrkiske regering. Om de havde styr på flygtningesituationen, kunne man diskutere. Man kunne også spørge, om ikke man med forslaget ville eksportere nogle mennesker til Europa, man hellere ville være foruden. Han havde en fornemmelse af, at der i denne sag var foregået en afpresning fra Tyrkiets side – og endda en afpresning uden nogen sikkerhed for, at man fik noget ud af det. Dansk Folkeparti støttede ikke forhandlingsoplægget.

Rasmus Nordqvist mente, at det som udgangspunkt var godt at bruge penge på at hjælpe mennesker på flugt, hvad enten det var i det ene eller det andet land. Problemet i Tyrkiet var, at kystvagterne kændrede og punkterede de både, flygtningene tager af sted i. Det havde ikke noget at gøre med beskyttelse og var problematisk at støtte. Rasmus Nordqvist spurgte, om det danske bidrag på 358 mio. kr. gik fra den i forvejen hårdt beskårede ulandsbistand. Det samme spørgsmål kunne man stille i forbindelse med EU's budgetter, hvor man omprioriterede, men ikke fra nærområdeindsatsen. Hvilken indsats skulle midlerne så tages fra?

Morten Løkkegaard sagde, at Venstre bakkede op om forhandlingsoplægget.

Christina Egelund sagde, at Liberal Alliance bakkede op om forhandlingsoplægget. Hvis ikke EU samarbejder med Tyrkiet om at løse problemet, vil den nuværende situation blive forværret. Liberal Alliance havde hellere set, at man havde fundet de 3 mia. euro inden for rammen af EU's budgetter. Men så længe, det danske bidrag blev finansieret inden for rammen af udviklingsbistanden, var det fint i tråd med partiets linje.

Formanden sagde, at Socialdemokratiet bakkede op om forhandlingsoplægget, især at man ville prøve at få en større finansiering fra EU frem for fra medlemslandene. Pengene skulle tages fra den eksisterende udviklingsbistand, men fra hvilket år – 2015, hvor der allerede var skåret behårdt, eller 2016? Hvilke dele af udviklingsbistanden ville man skære på?

Finansministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at forslaget ikke var omfattet af det danske forbehold, fordi Kommissionen lagde op til en mellemstatslig aftale. Efter regeringens opfattelse var der tale om en nærområdeindsats, hvad mange havde efterlyst. Danmark ville blive inddraget i anvendelsen af flygtningefacilitetens midler. Regeringen lagde vægt på, at midlerne anvendes der, hvor de gør størst nytte for flygtningene og Tyrkiet: humanitær bistand, inklusion af flygtningene i det tyrkiske samfund og tiltag til at forhindre irregulær migration og menneskesmugling. Tyrkiet skal styrke kystvagten med henblik på at forhindre irregulære migranternes udsejling fra de tyrkiske kyster og sikre en bedre modtagelse og registrering af flygtninge. Desuden skal de styrke indsatsen for tilbagesendelse af migranter, der ikke har behov for beskyttelse. Aftalen var baseret på gensidige forpligtelser. Kommissionen angav, at det var en nærområdeindsats, der kunne finansieres over ulandsbistanden i overensstemmelse med OECD-reglerne for omprioritering af ulandsbistand.

For så vidt angik det danske bidrag, skulle regeringen fremlægge et aktstykke om sagen i Finansudvalget. Derfor ville regeringen vende tilbage med nyt om den nærmere finansiering senere. Det ville blive finansieret via omdisponering af udviklingsbistand.

Holger K. Nielsen forstod, at man havde taget diskussionerne med Tyrkiet, som var en central aktør i flygtningesituationen. Men han forstod ikke, at man ikke havde stillet nogle politiske krav til Tyrkiet. Tyrkiet havde et væsentligt medansvar for, at Islamisk Stat stod så stærkt i Syrien. De eneste, man havde kunnet samarbejde med på jorden, var kurderne, som Tyrkiet havde brugt flere kræfter på at bekæmpe, end de havde på at bekæmpe IS. De var meget kontraproduktive. Derfor var Socialistisk Folkeparti i udgangspunktet skeptisk. Dertil kom, at indsatsen blev finansieret med ulandsbistand, der barberes længere og længere ned, fordi man bruger pengene på alt muligt andet end at bekæmpe fattigdom. Socialistisk Folkeparti støttede ikke forhandlingsoplægget.

Rasmus Nordqvist mente, at der burde følge nogle andre krav med, når man samarbejder med et land som Tyrkiet. Eksempelvis var det problematisk at støtte en kystbevogtning, der ikke passer på de mennesker, der er på flugt, men tværtimod kæntrer og punkterer deres både. Alternativet kunne ikke støtte forslaget, specielt ikke med den finansiering. Med en anden finansiering kunne det være værd at diskutere, men man tager midler fra et sted, der i forvejen var hårdt beskåret.

Søren Søndergaard var ikke overbevist om, at pengene ville blive anvendt ordentligt. Det var velkendt, at tiltrædelsesmidlerne var blevet brugt til at sikre opbygning i AKP-landsbyer, der støttede Erdogans islamistiske parti, hvorimod de kurdiske landsbyer ingen midler fik. Havde man virkelig ingen sikring mod misbrug?

Søren Søndergaard spurgte om, hvad der mentes med udtrykket irregulære migranter. Hvordan definerede man det i forhold til flygtningekonventionen, og hvilken status havde de, siden det var tilladt at forhindre dem i at søge asyl? Det kunne man gøre, hvis man betragtede Tyrkiet som et sikkert land, men gjorde Danmark det? Og stod Tyrkiet på EU's liste over sikre tilbagesendelseslande?

Formanden spurgte, om regeringen kunne give sikkerhed for, at der ikke kommer til at ske nogen forskelsbehandling i tildelingen af EU-midler. Venstre var gået fra at love en straksopbremsning af flygtninge til i stedet at gennemføre en straksopbremsning af udviklingsbistanden allerede i år på en finanslov, der egentlig var vedtaget. Man forventede – med rette – at pengene ville blive udbetalt. Derfor ville hun gerne vide, om pengene til denne facilitet ville blive taget fra 2015- eller 2016-budgettet, og hvad det var for en omdisponering, ministeren talte om. Det var et stort beløb, og der var taget meget i forvejen til modtagelse af flygtninge. Selv om regeringen nok ikke havde detaljerne på plads, måtte man have gjort sig en overvejelse om, hvor man vil tage de 358 mio. kr. fra.

Finansministeren måtte blive formanden svar skyldig. Det ville afhænge af udformningen af faciliteten, som skulle aftales den følgende søndag. Når man kendte rammerne, skulle man i Finansudvalget med et aktstykke udmønte finansieringen.

Ministeren svarede Søren Søndergaard, at udtrykket irregulære migranter bare var oversat fra Kommissionens skrivelse.

Ministeren sagde, at en del af spørgsmålene drejede sig om en bredere udenrigspolitisk debat, han som finansminister ikke begav sig ind i.

Søren Søndergaard sagde, at det understregede, hvor rigtigt det havde været at anmode om en samlet holdning til udviklingen i Tyrkiet. Det var utrolig beklageligt, at den manglede. Hvis ikke man opfatter Tyrkiet som et sikkert asylland, hvor alle asylansøgere er sikre, og hvorfra ingen kan flygte med god grund (som f.eks. den avisredaktør, der var blevet fængslet for at udtrykke sin mening), hvad var så det fornuftige i at styrke de tyrkiske grænsevagter? Det kunne forhindre folk i at flygte fra undertrykkelsen i Tyrkiet. Han forstod godt, at det ikke var finansministerens område, men det faldt tilbage på en regering, der havde nægtet at lave en samlet politik for en længerevarende udvikling, der var accelereret i begyndelsen af 2015 med Erdogans massive overgreb på demokratiske rettigheder.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det.

Mødet sluttede kl. 12.48